ПРОЛЕТАРЫІ ЎСІХ КРАІН, ЕДНАЙЦЕСЯ!

ЗАРА

ОРГАН БРЭСЦКАГА АБКОМА КП(б)Б
І АБЛАСНОГА СОВЕТА ДЭПУТАТАЎ ПРАЦОЎНЫХ

№ 115 (486) || Нядзеля 18 мая 1941 г. || Цана 15 кап.

Дэкада армянскай літаратуры ў Маскве

Вэ ўрачыстай абстаноўцы прайшоў 16 мая восьмы вечар дэкады армянскай літаратуры. Канцэртны зал імені Чайкоўскага запоўнілі стаханаўцы Маскоўскіх прадпрыемстваў, дзеячы літаратуры і мастацтва, студэнцкая моладзь.

У прэзідыуме ўрачыстага вечара—акрамя ўдзельнікаў дэкады—відныя маскоўскія пісьменнікі і крытыкі: А. Талстой, С. Міхалкоў, А. Каравасва, А. Новікаў-Прыбой, В. Верасаеў, Л. Собалеў, В. Інбер, С. Гарадзецкі, латышская пісьменніца А. Сакс, літоўскі пісьменнік Казіс Борута і другія.

На даручэнню праўлення Саюза савецкіх пісьменнікаў СССР вечар адкрыў А. Фадзееў. Ён асабліва падкрэсліў значанне літаратурных дэкад, дапамагаючых узаемнаму абмену творчымі каштоўнасцямі, умацоўваючых дружбу многанацыянальнай інтэлігенцыі нашай радзімы.

У зале гучаць здравіцы ў часць брацкага армянскага народа і вялікай сталінскай дружбы народаў. Усхвалявана сустракаюць сабраўшыхся словы тав. Фадзеева: «Няхай жыве той, хто злучыў нас у адну сям'ю — слава вялікаму Сталіну».

Грунтоўны гістарычны агляд армянскай літаратуры зрабіў акадэмік І. А. Орбелі.

Затым з чытаннем сваіх вершаў і перакладаў выступілі ўдзельнікі дэкады і маскоўскія паэты: Авецік Ісаакян, Наіры Зарян, Рыпсіме Погасян, Гегам Сарян, Сяргей Шэрвінскі, Вера Звягінцава і другія.

Вечар закончыўся вялікім канцэртам, у якім прынялі ўдзел відныя майстры мастацтваў сталіцы. (ТАСС).

КІНО — МАГУТНЫ СРОДАК ВЫХАВАННЯ МАС

У вялікай і многагранпай рабоце, якую праводзяць совецкая ўлада і большэвіцкая партыя па комуністычнаму выхаванню працоўных, — кіно належыць адно з відных месц. В. І. Ленін удзяляў кіно многа ўвагі, лічачы яго самым важным і самым масавым з усіх мастацтваў. «Валодаючы выключнымі магчымасцямі духоўнага ўздзеяння на масы, кіно дапамагае рабочаму класу і яго партыі выхоўваць працоўных у духу соцыялізма, арганізоўваць масы на барацьбу за соцыялізм, падымаць іх культуру і палітычную боездольнасць» (Сталін).

У былой панскай Польшчы кіно было недаступна шырокім працоўным масам горада, а ў вёсцы аб ім маглі толькі марыць. Да прыходу Чырвонай Арміі на тэрыторыі нашай області налічвалася ўсяго 9 кінотэатраў. Усе яны служылі крыніцай асабістай пажывы іх уладальнікаў. З устапаўленнем совецкай улады сетка кіноўстановак значна ўзрасла. Зараз у нас налічваецца восем гарадскіх і 13 раённых кінотэатраў, восем стацыянарных установак на вёсцы і 11 аўтакінолерасовак. Многія кінотэатры забяспечаны навейшай совецкай апаратурай.

Кіно стала пранікаць у самыя аддалёныя паселішчы і вёскі, несучы працоўным масам соцыялістычную культуру. У 1940 годзе гледачу прадэманстравана 225 гукавых мастацкіх і 200 хранікальна-навуковых фільмаў. Кіносеансы наведала за мінулы год 1.473 тысячы чалавек, з іх 244 тысячы дзяцей. Глядач з вялікім задавальненнем сустраў совецкія кінофільмы і заслужана даў ім добрую ацэнку. Такія фільмы, як «Ленін у 1918 годзе», «Чалавек з ружжом», «Вялікі грамадзянін», «Сувораў», «Багдан Хмяльніцкі», «Чапаеў» і іншыя, месяцамі не зыходзілі з экранаў нашых кінотэатраў.

Кіносетка області за мінулы год дабілася нямалых поспехаў у сваёй рабоце. Гадавы план па абслугоўванню насельніцтва быў выканан датэрмінова. Аднак, якбы ні былі вялікія поспехі, яны ні ў якім разе не могуць нас задаволіць, тым больш, што ў 1941 годзе работа кінотэатраў і аўтакінолерасовак, у параўнанні з мінулым годам, значна пагоршылася.

Да кіно — гэтага важнага віду мастацтва — выключна вялікая цяга сельскага насельніцтва, якое ў былой панскай Польшчы было ў цемры і невуцтве. А трэба сказаць, што работа аўтакінолерасовак значна адстае ад культурных запатрабаванняў вёскі.

У першым квартале гэтага года, напрыклад, кіно абслужана 346 тысяч чалавек дарослага насельніцтва, з якіх сельскага насельніцтва ўсяго 32 тысячы чалавек. У красавіку было абслужана 109 тысяч чалавек, з іх сельскага насельніцтва толькі 23 тысячы. Гэтыя лічбы сведчаць аб тым, што работнікам кінофікацыі трэба многа і настойліва папрацаваць над тым, каб палепшыць работу нашых аўтакінолерасовак.

У справе кінаабслугоўвання сельскага насельніцтва вялікія задачы ўскладзены на міжраённыя аддзяленні кінофікацыі. Трэба сказаць, што гэтыя аддзяленні (а іх у области чатыры) дрэнна спраўляюцца са сваімі задачамі. Выключэнне складае толькі Брэсцкае міжраённае аддзяленне, якое ў мінулым годзе за добрую работу ўдастоілася высокай узнагароды — ганаровай граматы Упраўлення кінофікацыі пры СНК СССР. У сёлетнім годзе гэта аддзяленне таксама ідзе ў ліку перадавых. Квартальны план па перасовачнай кіносетцы выканан на 123 проц анты, а план за красавік — на 152 проц анты.

Работу Брэсцкага міжраённага аддзялення характарызуе смелая, творчая ініцыятыва яго кіраўнікоў. Начальнік аддзялення тав. Ліпшыц унёс рацыяналізатарскую прапанову (і першы ва ўсёй области яе ажыццявіў) аб тым, каб скарыстаць у якасці кіноперасовак стацыянарныя кіноўстаноўкі, якія не нагружаны поўнасцю кіносеансамі. Гэта каштоўнае і важнае мерапрыемства дало магчымасць абслужыць кіносеансамі шырокія слаі працоўнага насельніцтва самых аддалёных вёсак.

Выключна дрэнна працуюць Пружанскае і Кобрынскае міжраённыя аддзяленні. Як і ў першым квартале, а таксама і ў красавіку яны не выканалі сваіх планаў па перасовачнай кіносетцы. Тут аўтакінолерасоўкі, не гаворачы ўжо аб малярэнтабельных стацыянарных установах, працуюць не з поўнай нагрузкай. Часта зрываюцца кіносеансы, з прычыны безадказных адносін да работы асобных кіномеханікаў допускаецца псаванне апаратуры.

Многа лепшага трэба чакаць ад гарадскіх і раённых кінотэатраў. Працуюць яны яшчэ не асабліва добра і не задавальняюць у поўнай меры патрэбнасць насельніцтва. Косаўскі, Дывінскі, Дамачаўскі кінотэатры вельмі слаба рэкламіруюць кінофільмы, у выніку чаго насельніцтва часта бывае нават не асведамлена аб кіносеансе. З усіх гарадскіх і раённых кінотэатраў вызначаецца Белавежскі кінотэатр «Рот Фронт». За чатыры месяцы ён выканаў гадавы план па абслугоўванню дарослага насельніцтва на 45,9 процанта, а па абслугоўванню дзяцей — на 53,9 процанта. На кінотэатру «Рот Фронт» павінны раўняцца ўсе кінотэатры області.

За апошні час кінотэатры значна пагоршылі рэкламіраванне кінофільмаў. Часта здараецца так, што рэклама вывешваецца за некалькі гадзін да пачатку кіносеанса. Зразумела, што пры такім рэкламіраванні кінотэатры будуць пуставаць. Рэкламу фільмаў трэба рашуча палепшыць.

У паспяховай рабоце кінотэатраў і асабліва аўтакінолерасовак важную ролю адыгрывае кіномеханік. Сельскі кіномеханік у прыватнасці — гэта праваднік соцыялістычнай культуры на вёсцы. Ён штодзённа сутыкаецца з масамі. Яго работа штодзённа бачна насельніцтву. Таму задача заключаецца у тым, каб узняць ролю механіка і асабліва сельскага.

Аб тым, якіх поспехаў можа дабіцца кіномеханік аўтакінолерасоўкі, можна прывесці такі прыклад. Абласное ўпраўленне кінофікацыі ў перыяд з 4 красавіка па 1 мая правяло стаханаўскі рэйс аўтакінолерасовак па абслугоўванню насельніцтва ў час веснавых палявых работ. Уключыўшыся ў соцыялістычнае спаборніцтва, кіномеханік Брэсцкага міжраённага аддзялення тав. Сакалоўскі за няпоўны месяц даў 61 кіносеанс, абслужыўшы 29 тысяч чалавек сельскага насельніцтва. Свае поспехі ён замацаваў і ў маі. За апошнія пяць дзён Сакалоўскі даў 15 кіносеансаў на вёсцы. Яго кіноапарат пабываў у самых аддалёных вёсках, дзе ніколі не дэманстрыраваліся кінокарціны. Гледачы — сяляне, калгаснікі, сельская інтэлігенцыя — далі самыя найлепшыя водгукі аб рабоце кіномеханіка Сакалоўскага.

Так працаваць можа і павінен кожны кіномеханік. Трэба дабіцца таго, і гэта неадкладная задача ўсіх работнікаў кінофікацыі області, пачынаючы ад кіномеханіка і канчаючы начальнікам абласнога ўпраўлення, каб такія рэйсы праводзіліся не кампанейскі, а сістэматычна і пры тым кожным механікам. Гэтага можна дасягнуць толькі пры той умове, калі для кожнай аўтакінолерасоўкі своечасова будуць складзены добра прадуманыя маршруты, калі кіраўнікі раённых партыйных і совецкіх арганізацый па прыкладу Камянецкага, Дамачаўскага, Высокаўскага, Сямяціцкага, Маларыцкага райкомаў партыі і выканкомаў райсоветаў будуць глыбока ўнікаць у работу аўтакінолерасовак, сачыць за строгім і няўхільным выкананнем складзеных маршрутаў.

Кіно з'яўляецца магутным сродкам выхавання працоўных мас. Партыя і совецкая ўлада работнікам кінофікацыі даручыла вельмі адказны і важны ўчастак работы. Неабходна, каб кожны кіномеханік, кожны дырэктар кінотэатра быў пранікнут усведамленнем таго, што ён працуе на адным з важнейшых участкаў культурнага фронта. Задача абласнога ўпраўлення кінофікацыі і яго кіраўнікоў састаіць у тым, каб карэнным чынам палепшыць работу нашых кінотэатраў, стацыянарных кіноўстановак на вёсцы і аўтакінолерасовак. Трэба дабівацца не толькі выканання плана па ахопу гледачоў і валавому збору, але і таго, каб кожны прадэманстрыраваны кінофільм глыбока дайшоў да свядомасці гледача, усхваляваў і натхніў яго на новыя перамогі. Кіно павінна дапамагаць партыйным і совецкім арганізацыям выхоўваць масы ў комуністычным духу, мабілізоўваць іх на выкананне чарговых гаспадарча-палітычных задач. Для гэтага неабходна вакол кожнага кінофільма праводзіць масава-палітычную, растлумачальную работу. На дапамогу работнікам кінофікацыі ў гэтай справе на месцах павінны прыйсці партыйныя, комсамольскія і совецкія арганізацыі. Наша совецкая кінематаграфія дала працоўнаму гледачу выдатныя мастацкія, гісторыка-рэволюцыйныя фільмы. Давесці іх да свядомасці працоўных мас —пярвейшы і пачэсны абавязак работнікаў кінофікацыі.

АБВЯРЖЭННЕ ТАСС

Агенцтва Гавас-Офі распаўсюдзіла паведамленне, паводле якога радыёстанцыя ў Багдадзе перадала «совецкае камюніке», у якім нібы гаворыцца, што совецкі Ўрад дазваляе вярбоўку добраахвотнікаў сярод совецкіх пілотаў для паступлення на службу ў іракскую паветраную армію. Аналагічнае паведамленне свайго бейрутскага карэспандэнта апублікавала амерыканскае агенцтва Юнайтэд Прэс.

ТАСС упаўнаважан заявіць, што ўказаныя паведамленні з'яўляюцца вымысламі.

НА ПАЛЯХ НАШАЙ ОБЛАСЦІ

ПРЫ ЗАХАВАННІ ВЫСОКАЙ АГРАТЭХНІКІ

Другую большэвіцкую вясну калгаснікі і працоўныя аднаасобнікі Сямяціцкага раёна праводзяць на высокім агратэхнічным узроўні. На аснове шырокага разгортвання соцыялістычнага спаборніцтва яны імкнуцца хутчэй і высокаякасна закончыць сяўбу з поўным захаваннем усіх агратэхнічных правіл.

У перадавых радах па веснавой сяўбе ідзе калгас імені Варашылава. Яшчэ 5 мая калгас поўнасцю закончыў сяўбу зерневых культур. Сяўба праведзена па добра апрацаванай і ўгноенай глебе. Калгаснікі значна перавыканалі план сяўбы зерневых культур. Пшаніцы пасеяна 13 гектараў, аўса — 17, гароха — 3,5, сярадэлы — 3,5 гектара. Пасеяна 15 гектараў канюшыны і чатыры новай кармавой культуры язвенніка.

Калгас раскарчаваў сёлетняй вясной пяць гектараў залежаў і засеяў на гэтым участку авёс. Сёлета ўпершыню калгаснікі пасеялі новую тэхнічную культуру коксагыз на плошчы 0,25 гектара. Падрыхтаван участак для сяўбы цукровых буракоў. Сяўба ўсіх зерневых культур вытвара на кандыцыйным і пратручаным насеннем. Не гледзячы на зацяжную і халодную вясну і неспрыяючае надвор'е, ужо на палях з'явіліся дружныя ўсходы зерневых. Яны абяцаюць багаты ўраджай.

На сваім агульным сходзе калгаснікі з вялікай актыўнасцю абмеркавалі пастанову СНК БССР і ЦК КП(б)Б аб устанаўленні заданняў па ўраджайнасці зерневых і тэхнічных культур і прадуктыўнасці жывёлагадоўлі для калгасаў заходніх абласцей Беларусі. Згодна гэтай пастановы калгасу ўстаноўлены паказчыкі па атрыманню з аднаго гектара 11 цэнтнераў зерневых і 130 цэнтнераў бульбы. Калгаснікі ўзялі абавязацельства атрымаць з кожнага гектара не менш 17 цэнтнераў зерневых і 200 цэнтнераў бульбы.

Паспяхова заканчваюць сяўбу зерневых культур калгасы імені Сталіна і імені Молатава. Калгас імені Сталіна пасеяў 8 гектараў яравой пшаніцы, 10 гектараў аўса, закончыў сяўбу гароху, пасеяў канюшыны.

Зараз у калгасах шырока разгарнулася пасадка бульбы. У калгасе імені Варашылава праведзен сартавы адбор высокагатунковай бульбы, якая слаба паражаецца грыбнымі захворваннямі і ўстойлівая супроць рака.

Калгасы раёна значную ўвагу ўдзяляюць развіццю гародніцтва. Напрыклад, у калгасе імені Варашылава ў парніках вырашчана расада ранняй капусты, ужо пасеяна 0, 20 гектара сталовых буракоў, 0,05 гектара сталовай морквы, 0,03 гектара пятрушкі

Трэба адзначыць, што не ўсе калгасы змагаюцца за хутчэйшае заканчэнне веснавой сяўбы. Напрыклад, у калгасе «Чырвоны пагранічнік» далёка яшчэ не закончана сяўба зерневых культур. Старшыня праўлення тав. Раманюк прычыны маруднага хода сяўбы тлумачыць дрэнным надвор'ем. Між тым, ён нічога не зрабіў для таго, каб арганізаваць сяўбу выбарачным парадкам на ўзвышаных мясцах.

За апошнія дні значна ўзмацніліся тэмпы сяўбы ў аднаасобным сектары. Перадавым з'яўляецца Баікоўскі сельсовет, які пры плане пасева зерневых 463 гектары засеяў 450 гектараў і на 30 процантаў выканаў план пасадкі бульбы. Мінчаўскі сельсовет пры плане 426 гектараў пасеяў зерневых 420 гектараў і пасадзіў бульбы 200 гектараў. Многія сяляне-аднаасобнікі гэтага сельсовета, як Антон Басінскі, Франц Пагажэльскі і іншыя, пасеялі цукровыя буракі. Нядрэнна ідуць палявыя работы ў Слохаўскім і Машчонскім сельсоветах. Сяляне Нурэцкага сельсовета пасеялі 240 гектараў зерневых і разгарнулі пасадку бульбы.

Аднаасобныя гаспадаркі вялікую ўвагу звяртаюць асваенню новых зямель. Сяляне вёскі Жэрчыцы раскарчавалі і асвоілі ў гэтым годзе шэсць гектараў залежаў, вёскі Залессе — пяць гектараў.

Раён з кожным днём упэўнена набліжаецца да заканчэння веснавой сяўбы.

І. Палеўчанка,
старшы агроном Сямяціцкага райземаддзела.

ЦІ ТОЛЬКІ НАДВОР'Е ВІНАВАТА?

— У нас усё добра... усё засеялі... канчаем.... балота на палях — такія несуразныя весткі аб сяўбе можна атрымаць ад сакратара Сакалоўскага сельсовета, Жабінкаўскага раёна, Кавальчука. Ці сапраўды ўсё добра з сяўбой у гэтым сельсовеце? Лічбы гавораць зусім адваротнае. Аднаасобныя гаспадаркі, па вельмі недакладных падліках сельсовета, яшчэ не засеялі каля 200 гектараў. Калі ўлічыць план, дык гэта лічба складзе даволі ўнушальны процант.

Такое становішча з сяўбой па аднаасобнаму сектару не толькі ў гэтым сельсовеце. 216 гектараў не засеялі яшчэ аднаасобнікі Сехновіцкага сельсовета, 160 гектараў аднаасобнікі Радваніцкага сельсовета, 896 гектараў з 1106 не засеяна па аднаасобнаму сектару Глыбокаўскага сельсовета.

У раёне ёсць рад заможных аднаасобных гаспадарак, якія свядома зрываюць выкананне плана сяўбы. І гэта антыдзяржаўная практыка, у большасці выпадкаў, не сустракае рашучага адпору з боку кіраўнікоў сельсоветаў. Аднаасобнік Казак Грыгорый з вёскі Ханькі, Сехновіцкага сельсовета, да гэтага часу не засеяў ніводнага гектара, а план яму даведзен у 15 гектар. Толькі пачынае сеяць аднаасобнік Мацеюк Якаў з вёскі Малыя Ціхновічы гэтага-ж сельсовета. Ён таксама павінен засеяць 15 га. І такіх гаспадарак можна налічыць вельмі многа.

У палоне «мокрых» настрояў знаходзяцца і паасобныя калгасы раёна. Калгас імені Чкалава з 153 гектараў засеяў усяго 53,6 гектара, калгас імені 17 верасня з 215 гектараў — 125. Больш 70 гектар не засеяў яшчэ калгас імені Варашылава. Уцэлым калгасы раёна выканалі план веснавой сяўбы на 15 мая на 67,9 процанта.

Усе гэтыя лічбы выклікаюць сур'ёзную трывогу за лёс будучага ўраджаю. Кожны дзень зацяжкі сяўбы абыйдзецца вельмі дорага. І тыя калгасы і аднаасобныя гаспадаркі, якія аб гэтым не забываюць, сяўбу заканчваюць; частка гаспадарак сваё нежаданне па-сапраўднаму клапаціцца аб ураджаі прыкрывае спасылкамі на дрэннае надвор'е.

У раёне ёсць некалькі маладых калгасаў. Рад істотных пытанняў калектыўнай гаспадаркі, як арганізацыйных, так і агратэхнікі не заўсёды могуць вырашыць самі калгаснікі. Ім неабходна штодзённая, канкрэтная дзелавая дапамога. А гэтага яшчэ няма. Старшыні сельсоветаў больш адсіджваюцца ў сваіх кабінетах і менш за ўсё бываюць на палях.

Г. Будай.

ЗВОДКА
АБ ХОДЗЕ ВЕСНАВОЙ СЯЎБЫ ПА БРЭСЦКАЙ ОБЛАСЦІ НА 15 мая 1941 г.

(У процантах)

№№ пп.	Назва раёнаў	Усяго па раёну	Па калгасах	Па аднаасобных гасп.	У тым ліку: каласавых	бульбы	льну
1.	Антопальскі	60,3	32,2	62,5	107	42,1	35,5
2.	Бярозаўскі	65,6	51,7	66	107,4	51,1	66,8
3.	Брэсцкі	72,7	82,9	72	119	60,5	46,1
4.	Высокаўскі	83,6	86,8	83,4	105,2	80	95,2
5.	Гайнаўскі	63,6	79	63,4	115,4	47,1	25
6.	Дывінскі	76,4	86,1	76	101,1	100,1	37,7
7.	Дамачаўскі	84,7	77	85,3	129,2	93,5	90
8.	Жабінкаўскі	82,3	67,9	83,7	112,8	74,7	64,8
9.	Камянецкі	87,2	78,1	87,5	113	91,8	52,7
10.	Кляшчэльскі	88,2	104,3	87,8	120	77,3	74,6
11.	Кобрынскі	70,8	45,4	71,8	111,1	65,4	53,6
12.	Косаўскі	74,9	61	75,7	113,3	65,9	75,2
13.	Маларыцкі	68,6	50	69,2	96,5	85,4	53,6
14.	Поразаўскі	73,4	68,3	73,9	105,8	65,6	32,1
15.	Пружанскі	65,4	72,4	64,8	109,5	58,7	40,4
16.	Ружанскі	77	69	77,5	126,4	64,7	68,3
17.	Сямяціцкі	78,3	113	78	103,1	62,4	68,8
18.	Шэрашэўскі	79,4	132	76,6	109,5	81,7	69,5
	Усяго па області	75,4	72,6	75,5	111,3	69,7	60

Брэсцкі аблзя.

25 МАЯ АДКРЫВАЕЦЦА ЎСЕСАЮЗНАЯ СЕЛЬСКАГАСПАДАРЧАЯ ВЫСТАЎКА 1941 г.

Адкрыццё Ўсесаюзнай сельскагаспадарчай выстаўкі 1941 года прызначана на 12 гадзін 25 мая г. г. На адкрыццё выстаўкі будуць запрошаны прадстаўнікі працоўных г. Масквы і экскурсанты — перадавікі сельскай гаспадаркі.

У гэтым годзе выстаўку наведаюць 200 тысяч арганізаваных экскурсантаў — прадстаўнікоў перадавых калгасаў, соўгасаў і іншых арганізацый. (ТАСС).

Па Совецкай краіне

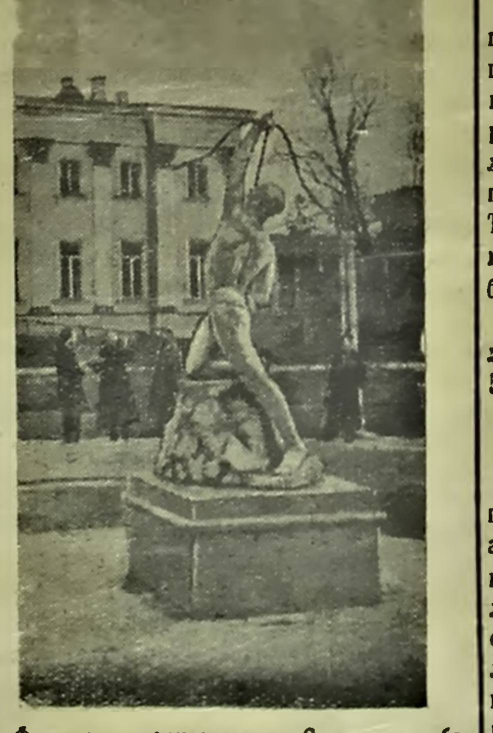

Фантан — скульптура «Стралок» работы брыгады скульптараў т. т. Баламейцава, Агабалава і Бензора, устаноўлены ў Гомельскім парку культуры і адпачынку.

Фота А. Шаевіча. (БЕЛТА).

ПЕРАСОВАЧНАЯ МАСТАЦКАЯ ВЫСТАЎКА

У Баранавічах арганізавана перасовачная мастацкая выстаўка, на якой экспаніруецца каля 100 работ мясцовых мастакоў. Тут ёсць творы старога майстра жывапісі Врублеўскага — «Партрэт Адама Міцкевіча», карціна «Дзяўчына на кані» і інш. Выдзяляюцца работы несвіжскага мастака Сеўрука, прадставіўшага рад партрэтаў. Выстаўка зараз знаходзіцца ў Слоніме, а затым пераедзе ў Навагрудак.

ЭКСКАВАТАРЫ, ЗЕМЛЯСОСЫ ДЛЯ АСУШКІ БАЛОТ

Беларуская ССР атрымлівае магутны парк экскаватараў, землясосаў, аўтамашын для паспяховага выканання плана меліярацыйнага будаўніцтва. На магістральных каналах, водапрыёмніках у Палескай, Гомельскай, Магілеўскай абласцях працуюць ужо 15 магутных экскаватараў. Туды накіравана звыш 25 грузавых аўтамашын, якія падвозяць да месца работ будаўнічыя матэрыялы, гаручае.

Для асушкі балот у гэтым годзе рэспублікі адгружаецца 10 новых экскаватараў, 5 землясосаў, 40 аўтамашын. Адзін землясос завозіцца ў III квартале. Землясос — вялікая і складаная машына. Яе вытворчая магутнасць — выемка 300 тысяч кубаметраў грунту за сезон.

На буйных меліярацыйных работах — у раёнах рэк Пціч, Уборць, Прыпяць і інш. будуюцца 5 рамонтна-экскаватарных баз, якія будуць праводзіць рамонт механізмаў непасрэдна на месцы работ.

Адпушчана 700 тысяч рублёў на разгортванне будаўніцтва ў Мінску цэнтральных рамонтных экскаватарных майстэрань.

ЛЕТНІ АДПАЧЫНАК ДЗЯЦЕЙ

Хутка над піонерскімі і санаторнымі лагерамі ўзаўюцца чырвоныя сцягі. Яны абвясцяць аб адкрыцці лагераў. У жывапісных дачных мясцовасцях правядзе летні адпачынак каля 50 тысяч дзяцей працоўных БССР. Колькасць лагераў і прышкольных пляцовак значна павялічваецца. Толькі аднымі прышкольнымі пляцоўкамі будзе абслужана каля 40 тысяч дзяцей.

Новыя піонерскія лагеры будуць абстаўляваны ў заходніх абласцях рэспублікі. 6 лагераў арганізуецца ў Брэсцкай області, 5 лагераў — у Баранавіцкай області.

Весела і радасна адпачнуць таксама дзеці працоўных сталіцы БССР. За ўвесь сезон у 16 піонерскіх лагерах — Драздах, Гальцы, Гарадзішчы, Прылуках і інш. адпачнуць 8.400 дзяцей. Апрача таго 1050 дзяцей з дзіцячых садоў будуць вывезены ў дачныя месцы — Крыжоўку, Ратамку і інш. Адначасова прымаецца рад мер для абслугоўвання дзяцей, якія застануцца на летні час у горадзе.

6.335 ТЫСЯЧ РУБЛЁЎ НА БУДАЎНІЦТВА ВУЧЫЛІШЧАЎ І ФЗА

Для рамесленых, чыгуначных вучылішчаў і школ ФЗА Беларусі ў гэтым годзе будуць пабудаваны новыя майстэрні, інтэрнаты. Новыя вытворчыя майстэрні — слесарныя, сталярныя, такарныя, кузнечныя атрымаюць Мінск, Бабруйск, Гомель, Нова-Беліца, Вілейка і Беласток, а інтэрнаты — Гомель, Пінск, Беласток, Вілейка, Мазыр. Заключаюцца дагаворы з праектнымі і будаўнічымі арганізацыямі. Адводзяцца зямельныя ўчасткі.

У Мінску пачынаецца будаўніцтва 4-павярховага будынка для рамесленага вучылішча на 400 чалавек. Тут размесцяцца вучэбныя класы, майстэрні, сталовая. Будынак павінен быць гатоў у 1942 годзе.

На новае будаўніцтва, рамонт і прыстасаванне будынкаў для вучылішчаў і школ ФЗА БССР адпушчана 6.335 тысяч рублёў.

У ЛІТОЎСКАЙ ССР ПАЧАЛАСЯ ВЫДАЧА ПАШПАРТОЎ

У Літоўскай ССР пачалася выдача совецкіх пашпартоў. З вялікай радасцю атрымліваюць працоўныя Літвы дакумент, які сведчыць іх совецкае грамадзянства.

Лепшыя стаханаўцы Дзяржынскай МТМ (Мінская абл.) Н. П. Бабок (злева) і В. Ю. Хмялеўскі, выконваючыя норму па рамонту аўтаматораў на 180—200 проц.

Фота С. Вальфсона. (БЕЛТА).

ЭЛЕКТРАСТАНЦЫЯ УНУТРЫ ПЛАЦІНЫ

Народны Камісарыят электрастанцый зацвердзіў праектнае заданне па будаўніцтву гідраэлектраўстаноўкі новага тыпу, якая прадстаўляе вялікі тэхнічны інтарэс. Яна мае асаблівай канструкцыі плаціну, унутры якой размяшчаецца асноўнае абсталяванне — турбіны, генератары і іншае. Такім чынам няма патрэбы будаваць спецыяльны наземны будынак станцыі. На беразе ракі будуюцца толькі невялікія службовыя памяшканні. Гідраэлектраўстаноўка новага тыпу мае рад пераваг перад існуючымі: будаўніцтва яе абыходзіцца танней і патрабуе менш часу.

ЖЫЦЦЁ ЧЫРВОНАЙ АРМІІ

ДВА ПІСЬМЫ

— Што рабіць далей, якія меры прымаць? — дакладваў камандзір аддзялення тав. Лапін лейтэнанту тав. Юшкову.

— А што адбылося? З Ільіным ужо штосьці?

— Але, вядома. Сёння груба размаўляў з чырвонаармейцам тав. Пуставалавым.

— Перадайце на чырвонаармейскі суд, а потым паглядзім, — растлумачыў камандзір падраздзялення. Лапін адказаў «ёсць» і вышаў.

На трэці дзень адбыўся чырвонаармейскі суд. Ільіну вынеслі таварыскае папярэджанне. Выпіску з рашэння суда паслалі яго бацькам. Ён адразу заўважыў суровыя погляды таварышоў, якія сачылі за ім. Адны насмейваліся, папракалі яго, другія, наадварот, даказвалі няправільнасць яго праступкаў, растлумачвалі яго памылкі.

Прайшло некалькі дзён. На імя камандзіра часці бацькі Ільіна прыслалі пісьмо, у якім яны пісалі: «Таварыш камандзір часці! Перадайце усім чырвонаармейцам часці, што мы асуджаем паводзіны свайго сына Валодзі. Мы адабраем рашэнне суда і просім уздзейнічаць на яго ўсім, чым можаце. У нас ён не атрымае ніякай літасці».

Пісьмо было змешчана ў насценнай газеце. Яго прагна чыталі байцы, горача абгаварваючы паводзіны Ільіна за апошні час. Вечарам пасля заняткаў пісьмо абмяркоўвалі на комсамольскім сходзе. Выступалі таварышы Ільіна чырвонаармейцы Сухаркоў, Іваніцэў, Рабкін. Вельмі цікавым было выступленне камандзіра тав. Лапіна. У канцы схода ўзяў слова палітрук тав. Глушаеў.

Усе выступаючыя ўсяляк адабралі пісьмо Ільіных, асуджаючы паступкі свайго таварыша. Пасля схода палітрук паклікаў да сябе Ільіна і доўга гутарыў з ім.

Прайшоў месяц. Ільін прыкметна папраўляўся. У час пад'ёма ён раней другіх сабіраўся, амаль першым выходзіў на зарадку.

На занятках тав. Ільін стаў уважлівы, пачаў весці канспекты, заўсёды адказваў на пытанні. Аднойчы на вячэрняй паверцы старшыня тав. Папоў прачытаў загад аб вынясенні падзякі Ільіну за выдатны адказ на палітзанятках. Некаторыя з байцоў як-та па асабліваму пачалі рэагаваць на гэта. Нехта ціха прагаварыў:

— Вельмі хутка падзяка, за адзін адказ...

Старшына не разабраў, хто гэта сказаў. Ён паглядзеў на левы фланг, заўважыў:

—Трэба не толькі абвінавачваць — гэтым адным не направіш байца. Яму трэба і дапамагаць, калі ён сам пачынае выпраўляцца. Ільін значна паправіўся.

— Так, Ільін зараз добры баец, — даклаў камандзір аддзялення тав. Лапін.

Пасля паверкі чырвонаармеец Ільін зайшоў у ленінскі пакой і напісаў у пісьме бацькам наступнае: «Сёння я атрымаў першую за увесь час падзяку. Запэўніваю вас, што не адну яшчэ буду мець. Прашу вас прабачыць за ўсё. Больш аба мне дрэннага не пачуеце».

Часць рыхтавалася да тактычных заняткаў. Камандзір падраздзялення выклікаў Ільіна і пасля кароткай гутаркі сказаў яму:

— Я назначыў вас камандзірам аддзялення. З заўтрашняга дня прыступайце да справы.

— Ёсць быць камандзірам аддзялення! — адказаў Ільін.

— А справіцеся? — запытаў камандзір падраздзялення.

— Спраўлюся, тав. лейтэнант, — чотка адказаў Ільін. Атрымаўшы дазвол ісці, ён вышаў на карыдор. Яго акружылі байцы і пачалі запытваць, чаго выклікаў лейтэнант. Ільін спачатку нічога не адказаў, потым ціха сказаў:

— Заўтра на тактычныя заняткі. І змоўк.

— Ну і што? — запытвалі байцы.

Раніцай падраздзяленне Юшкова атрымала загад выступаць. Зрабіўшы 20 кілометраў, лейтэнант аб'явіў прывал. Ён выклікаў да сябе ўсіх камандзіраў і растлумачыў план дзеяння. Усім даў заданне. Закіпела работа пасля прывала.

— Вы з трыма байцамі свайго аддзялення пойдзеце ў разведку, — звярнуўся лейтэнант да Ільіна.

— Ёсць ісці ў разведку, — адказаў ён. Упераддзе балота. Яго неабходна абследаваць. К вечару разведка данесла, што дарога праз балота мініравана і разбурана, другіх дарог няма, праход злева ля ракі ўмацаван праціўнікам. Неабходна было адцягнуць увагу яго на гэтым участку, прабрацца ў яго тыл.

Дзень быў на зыходзе. Свінцовыя хмары завалаклі неба. Ішоў дождж. Пачаўся вецер. Пасля некаторага размышлення лейтэнант выклікаў малодшага камандзіра тав. Паспелава.

— Ваша задача: з аддзяленнем прабрацца праз балота і раніцай, у момант нашага наступлення, зрабіць налёт на тыл праціўніка.

— Таварыш лейтэнант, дазвольце мне пайсці, — нечакана прагаварыў Ільін.

— А вы толькі што прыбылі, адпачывайце, — сказаў камандзір.

— Я адчуваю сябе выдатна. Дазвольце, тав. лейтэнант!

Камандзір падраздзялення даў згоду.

Ісці праз балота было цяжка: топка, многа куп'я, ды к таму яшчэ дождж узмацняўся. Ільін байцоў падбадзёрваў: «Самае добрае надвор'е для разведкі і пераходу».

Змораныя пераходам паршце яны выбраліся з балота. І на світанні напалі на «праціўніка» з тылу. Удар быў настолькі нечаканы, што «праціўнік» разгубіўся канчаткова. У гэты момант хуткі ўдар асноўных сіл лейтэнанта Юшкова рашыў зыход бою. «Праціўнік» быў разгромлен.

Аб поспехах сына хутка даведаліся бацькі. Яны прыслалі камандзіру часці пісьмо, у якім пісалі:

«Дарагі таварыш камандзір! Ад усяго сэрца прыносім падзяку вам за ўвагу, якую ўдзяляеце вы нашаму сыну і нам, бацькам. Мы вельмі рады, што наш Валодзя стаў выдатнікам баявой і палітычнай падрыхтоўкі».

Аб гэтым даведаўся тав. Ільін. Па яго твару прабегла радасць. Гэта была радасць не аднаго Ільіна, а ўсёй часці, кожнага байца і камандзіра.

П. Буслаў.

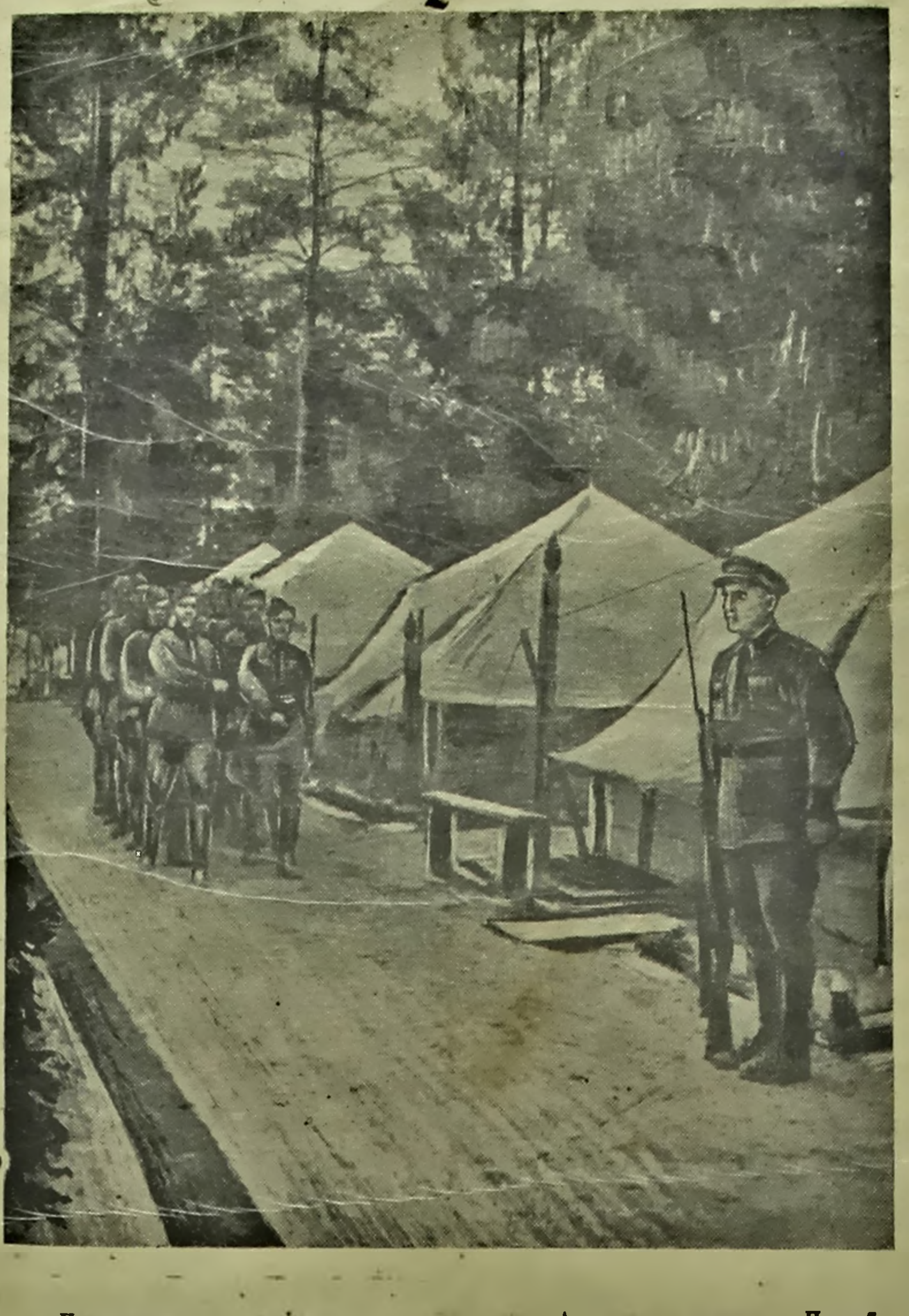

Падраздзяленне капітана ордэнаносца тав. Аляксеева першым у Н-скай часці ЗахАВА вышла ў летнія лагеры.

НА ЗДЫМКУ: на пярэдняй лініі лагера. Фота БЕЛТА.

Чырвонаармейская сталовая

У жніўні мінулага года, — расказвае чырвонаармеец тав. Маркаў, — мяне паставілі на работу повара. Справа хоць і знаёмая, але ў армейскай кухні я не работаў. Вось чаму ў мяне было сумненне: ці спраўлюся я. А тут яшчэ на кухні ўстаноўлены паравыя катлы, з якімі раней не сустракаўся. Работаць давялося многа; да ўсяго прыглядваўся, усё вывучаў. Хутка я навучыўся гатовіць ежу добра. У гэтым дапамог мне повар—інструктар тав. Старажэнка.

Тады я работаў радавым поварам. Мае поспехі і стаpанні былі заўважаны. Хутка я быў пераведзен на пасаду старшага повара. І гэта давер'е я таксама апраўдаў. Мая фотаграфія паявілася на дошцы пачота. Зараз я работаю поварам — інструктарам.

Работнікі сталовай часці—дружны калектыў. Цікава адзначыць тав. Булах, які з першых-жа дзён армейскага жыцця з любоўю стаў работаць поварам. Вось што ён гаворыць:

— Уходзячы ў Чырвоную Армію, я думаў аб тым, што буду з вінтоўкай у руках абараняць з чэсцю граніцы сваёй радзімы. У арміі я чуў расказы аб чырвонаармейцах — поварах, якія самааддана пад абстрэлам гатовілі і даставулялі на перадавыя пазіцыі гарачую ежу байцам, змагаўшымся супроць ворага. Зразумеў, што повар, як і ўсякі чырвонаармеец, можа быць героем, як і любы баец. Пагэтаму сваё назначэнне на пасаду повара я прыняў з радасцю.

Мая кваліфікацыя была невысокая, але мне дапамаглі старшыя повары стаць вопытным кулінарам.

Апрача сваёй непасрэднай задачы—работы ля катлоў—тут добра арганізавана баявая вучоба работнікаў кухні. Повары вучацца страляць, займаюцца тактыкай, страявой падрыхтоўкай, маюць добрыя і выдатныя адзнакі на палітпадрыхтоўцы.

Уся работа сталовай накіравана да аднаго: накарміць байцоў смачнай, гарачай ежай і своечасова. План работы сталовай складзен у адпаведнасці з планам унутранага распарадка падраздзялення.

Перад прыходам байцоў на снеданне, абед або вячэру сталы накрываюцца чыстымі клёнкамі, хлеб нарэзаецца і раскладваецца на сталы ў падносах. Такі парадак да мінімума скарачае час прыёма харчавання.

Правільная работа сталовай адыгрывае вельмі вялікую ролю ў баявой вывучцы байцоў і камандзіраў. Пагэтаму загадчык сталовай старшыня тав. Старажэнка і яго падпарадкаваныя — повары аддаюць усе сілы і здольнасці, каб харчаванне было смачным, добра падрыхтаваным.

П. Фёдараў.

СЕСІЯ СЯМЯЦІЦКАГА РАЁННАГА СОВЕТА

Днямі адбылася трэцяя сесія Сямяціцкага раённага Совета дэпутатаў працоўных. Сесія абмеркавала і зацвердзіла раённы бюджэт.

Даклад аб выкананні бюджэта 1940 года і асігнаванні на 1941 год зрабіў загадчык райфінаддзела дэпутат Барысенка. Ён адзначыў, што бюджэт раёна ў мінулым годзе поўнасцю адказваў інтарэсам працоўных, забяспечваў няспынны рост народнай гаспадаркі раёна. Значна пашырылася сетка школ, лекавых устаноў і г. д.

Фінансаванне патрэб прамысловасці, сельскай гаспадаркі, сувязі і інш. было забяспечана.

Значная работа праводзіцца ў раёне па мабілізацыі сродкаў. Фінансавы план першага квартала выканан з поспехам. За другі квартал выкананне фінплана складае 80 працантаў.

Далей дакладчык дае аналіз даходнай часткі бюджэта гэтага года. На яркіх прыкладах ён паказвае крыніцы даходаў у бюджэт ад прамысловасці, сельскай гаспадаркі і гандлю. Тав. Барысенка прыводзіць прыклады павелічэння асігнаванняў па раду галін народнай гаспадаркі ў гэтым годзе параўнаўча з мінулым годам. Даходная частка бюджэта на 1941 год складае 4.494.500 рублёў.

На пашырэнне прамысловасці будзе затрачана 153 тысячы рублёў, камунальнае будаўніцтва — 352 тысячы рублёў, народную асвету — 2.237 тысяч рублёў, ахову здароўя — 800 тысяч рублёў. Параўнаўча з мінулым годам асігнаванні па сацыяльна-культурныя мерапрыемствы павялічыліся на 18 працантаў.

У сваім выступленні тав. Сімакоў адзначыў, што 51 працант бюджэта складаюць асігнаванні на асвету і 18 працантаў на ахову здароўя. Гэта яркая сведка няспынных клопатаў комуністычнай партыі і совецкага ўрада аб совецкім народзе. Былая польская ўлада адпускала больш сродкаў на ўтрыманне паліцыі, чым на асвету.

Дэпутат Скавародзін у сваім выступленні звярнуў увагу ўдзельнікаў сесіі на эканомнае расходаванне сродкаў. Ён крытыкаваў работнікаў райфінаддзела за [illegible] адносіны да павелічэння даходаў. Да гэтага часу камунальны аддзел горсовета не атрымаў сродкаў па будаўніцтву толькі таму, што работнікі райфінаддзела не ведаюць, на які рахунак пералічыць выпушчаныя сродкі.

Жорстка крытыкаваў работу фінаддзела дэпутат Шабетнік. Ён адзначыў, што сродкі адпускаюцца несвоечасова сельсоветам. Некаторыя работнікі сельсоветаў па некалькі месяцаў не могуць атрымаць зарплату. Несвоечасова былі адпушчаны сродкі на фізкультуру. На гэтай прычыне сродкі ў мінулым годзе напоўнасцю былі выкарыстаны.

Дэпутат Лукашэвіч застанавіўся на важнасці развіцця мясцовай прамысловасці ў раёне, на развіцці жывёлагадоўлі.

— Трэба дабіцца такога становішча, — гаворыць дэпутат Грышчанка, — каб адпушчаныя сродкі выкарыстоўваліся па прызначэнню. Перад нашымі дэпутатамі стаіць задача праводзіць шырокую масава-растлумачальную работу сярод насельніцтва па выкананню бюджэта.

Сесія аднадушна зацвердзіла бюджэт раёна на 1941 год па даходах у 4.495.500 рублёў і па расходах у 4.446.500 рублёў.

А. Пахамовіч.

На поўную магутнасць скарыстаць цагельныя заводы

На прамысловасць будаўнічых матэрыялаў ускладзены выключна важныя задачы. Асабліва значэнне ва ўмовах нашай вобласці набываюць цагельныя заводы. Усё ўзрастаючае будаўніцтва новых прадпрыемстваў патрабуе многа высокаякаснай цэглы.

Улічваючы гэту абставіну, абласны камітэт партыі ў свой час вынес рашэнне аб тым, каб цагельныя заводы вобласці пачалі выпрацоўку цэглы з 20 сакавіка. Трэба сказаць, што некаторыя заводы не выканалі гэтай пастановы і надзвычайна дрэнна падрыхтаваліся да сезона выпрацоўкі цэглы.

Гэта можна пацвердзіць фактамі з работы цагельных заводаў Гайнаўскага раёна. У раёне налічваецца 8 цагельных заводаў, якія аб'ядноўвае райпромкамбінат. Дырэктар райпромкамбіната тав. Протчанка яшчэ 30 сакавіка на абласной нарадзе кіраўнікоў прамысловасці будаўнічых матэрыялаў хвастліва заяўляў, што ўсе цагельныя заводы поўнасцю і добраякасна падрыхтаваліся да сезона, забяспечылі сябе сыравінай, палівам і рабочай сілай. Тады-ж кіраўнік аблмясцпрома тав. Дубовік паставіў тав. Протчанка ў прыклад усім дырэктарам райпромкамбінатаў.

На самай-жа справе аказалася, што цагельныя заводы Гайнаўскага раёна з рук вон дрэнна падрыхтаваны да сезона. На становішчу на 10 мая толькі адзін Нарэўскі завод пачаў выпрацоўку цэглы падрыхтаваным. На астатніх заводах да гэтага часу не закончан рамонт сушыльных паветцей, а на Забалотчынскім цагельным заводзе план будаўніцтва новай сушыльнай павеці выканан усяго на 50 працантаў. Заводы не забяспечаны патрэбнай колькасцю паліва. Для выканання вытворчай праграмы другога квартала па абжыгу цэглы ўсім заводам раёна трэба 1373 кубаметры дроў, а загатоўлена толькі 828 кубаметраў. Частка загатоўленых дроў не вывезена з лесаскладаў.

Дрэнна забяспечаны заводы сыравінай. Гліны, напрыклад, загатоўлена толькі 8,5 працанта да патрэбнай колькасці па плану. Дубінскі, Масеўскі, Белавежскі заводы зусім не маюць загатоўленай гліны.

У паспяховым выкананні вытворчай праграмы па выпрацоўцы цэглы рашаючую ролю будуць адыгрываць людзі, кадры спецыялістаў. Трэба сказаць, што большасць заводаў не маюць дастатковай рабочай сілы. Напрыклад, заводы ў вёсках Дольнай і Масеве, наогул, яшчэ не маюць зусім рабочых.

Не ўсе цагельныя заводы раёна выкарыстоўваюць маючыяся ў іх механізмы. У Прагалеўскім і Забалотчынскім заводах устаноўленыя новыя прэсы не працуюць. На Нарэўскім і Белавежскім заводах прэсы пушчаны ў работу, але выкарыстоўваюцца не на поўную магутнасць. За змену на іх выпрацоўваюць усяго да двух тысяч штук цаглін сырца, у той час як пры поўным іх скарыстанні можна выпрацаваць у некалькі разоў больш.

Нельга не адзначыць, што Гайнаўскі райком партыі да гэтага часу мала звяртае ўвагі рабоце цагельных заводаў. Да заводаў райком партыі прымацаваў спецыяльнага інструктара. Але яго прабыванне на заводах не застаўляе ніякіх слядоў у бок наляпшэння работы на вытворчасці цэглы.

Ал. Махнач.

Б. КАНДЫДАЎ.

РЭАКЦЫЙНАЯ РОЛЯ ЦАРКВЫ Ў ЗАХОДНІХ АБЛАСЦЯХ БЕЛАРУСІ І УКРАІНЫ

АНТЫРЭЛІГІЙНЫ РУХ У ПАНСКАЙ ПОЛЬШЧЫ

Рэакцыйная дзейнасць рэлігійных арганізацый даўно атрымала адпор з боку перадавых прадстаўнікоў — працоўных, выступаўшых супроць духавенства і рэлігіі.

У 1921 годзе ў Польшчы ўзнікла таварыства вольнадумных, якое знаходзілася на працягу раду год пад уплывам буржуазнай інтэлігенцыі, маючы сваёй мэтай захапіць у свае рукі ўсё кіраўніцтва антырэлігійным рухам. Важакі таварыства займалі варожую пазіцыю ў адносінах да СССР

У 1926 годзе становішча змянілася. Чацверты з'езд таварыства прыняў рашэнне прапагандыраваць марксізм і атэізм, указаў на неабходнасць вызвалення працоўных ад іга нацыянальных і рэлігійных забабонаў, рэкамендаваў новыя формы работы.

Антырэлігійны рух прымае масавы характар, ствараецца больш 60 аддзяленняў, узнікаюць аддзяленні саюза вольнадумных у Заходняй Украіне і Заходняй Беларусі. У Польшчы выдаваўся і афіцыяльны орган «Мысль» і дзве газеты: на польскай мове — «Антыклерыкал», на яўрэйскай у горадзе Лодзі «Вольнадумны».

6-га лютага 1928 года ў журнале «Мысль» была апублікавана рэзалюцыя схода 200 членаў саюза вольнадумных у Дамброве. У сувязі з прадстаячымі выбарамі ў польскі сейм у рэзалюцыі гаварылася:

«...Вольнадумныя як салдаты пралетарскага фронта падтрымаюць пры выбарах толькі рабочую арганізацыю, якая даказала сваю шчырасць і рашучасць у барацьбе за канчатковае вызваленне чалавека, якая паказала рабочым, што здольна змагацца за духоўнае вызваленне пралетарыята ад уплыву рэлігіі і касцёла.

Вольнадумныя патрабуюць: 1) аддзялення касцёла ад дзяржавы, 2) бясплатнай, адзінай свецкай школы, 3) юрыдычнага прызнання свабоды ад рэлігіі, 4) перадачы грамадзянскіх кніг магістрату, ухілення з пашпартаў аддзела «рэлігія», 5) прызнання грамадзянскіх бракаў, забеспячэння грамадзянскіх жон і зпебрачных дзяцей дапамогай бальнічных кас, удовяга фонда, дапамогай у выпадку інваліднасці, 6) перадачы могілак камунальным уладам, 7) пабудовы крэматорыя за рахунак дзяржавы, 8) зняцця з дзяржаўнага бюджэта расходаў на рэлігійныя мэты; касцёлы павінны ўтрымоўвацца з добраахвотных узносаў, 9) раздзел касцёльнай і манастырскай маёмасці сярод беззямельных сялян без выкупу».

У той час саюз налічваў каля 6 тысяч членаў. 8 і 9 красавіка 1928 года ў Лодзі адбыўся VI з'езд вольнадумных, работа якога была спынена паліцыяй, якая арыштавала значную частку дэлегатаў. Неўзабаве ўрад забараніў арганізацыю пралетарскіх вольнадумных. Выданні былі канфіскаваны. Пасля гэтага ўся антырэлігійная работа пралетарскіх вольнадумных выконвалася нелегальна.

Лютыя расправы з бязбожнікамі, вядома, не спынілі росту бязбожжа сярод працоўных. У 1935 годзе на нарадзе рэдактараў польскіх газет епіскап Адамскі заявіў, што бязбожжа «падобна эпідэміі паражае насельніцтва ў Польшчы».

Рост бязбожжа адзначалі і другія царкоўнікі. У 1939 годзе ў Валкавыску яўрэйская рэлігійная абшчына ў адной з сваіх заяў польскім уладам пісала:

«Сінагога пустуе. Моладзь яе зусім не наведвае. Толькі запрашэннем славутага кантара можа ўдасца выратаваць становішча».

Вывучаючы матэрыялы па развіццю масавага антырэлігійнага руху ў панскай Польшчы, мы бачым, што найбольшы поспех ён меў сярод рабочых. Тлумачачы значэнне гэтага руху, Ленін указаў:

«Сучасны свядомы рабочы, выхаваны буйнай фабрычнай прамысловасцю, адукаваны гарадскім жыццём, адкідвае ад сябе з пагардай рэлігійныя забабоны, прадастаўляе неба ў распараджэнне папоў і буржуазных ханжэй, заваёўваючы сабе лепшае жыццё тут на зямлі. Сучасны пралетарыят становіцца на старану соцыялізма, які прыцягвае навуку да барацьбы з рэлігійным туманам і вызваляе рабочага ад веры ў загробнае жыццё тым, што згуртоўвае яго для сапраўднай барацьбы за лепшае зямное жыццё» (Том VIII, стр. 419-420).

Польскія, беларускія, украінскія і яўрэйскія рабочыя былі актыўнымі ўдзельнікамі легальных і нелегальных арганізацый і груповак вольнадумных. Рост рэвалюцыйных настрояў неаднаразова прыводзіў да выступленняў супроць ксяндзоў, праваслаўных папоў, равінаў, абараняючых уладу прыгнятальнікаў.

У часе яўрэйскіх рэлігійных свят у 1929 годзе ў радзе гарадоў і пасёлкаў адбыліся масавыя дэманстрацыі яўрэйскіх рабочых супроць папоўшчыны, а паліцыя са зброяй у руках выступала на ахову равінаў.

Вясной 1930 года ў дні праслаўтага «крыжовага паходу» ва многіх і многіх гарадах мелі месца выступленні польскіх, беларускіх, украінскіх і яўрэйскіх рабочых супроць контррэвалюцыйнай папоўшчыны, якая падрыхтоўвала напад на СССР.

Сярод польскага сялянства рэлігійныя арганізацыі мелі значна большы ўплыў, чым сярод рабочых, аднак і тут былі факты выступленняў супроць духавенства.

У зборніку «Польскія сяляне аб сваім жыцці» адзін селянін з Валкавыскага павета расказваў:

«Успамінаецца мне пропаведзь аднаго ксяндза: «Мае дарагія, — сказаў ксёндз, — паглядзіце, як міласціў бог. Ствараючы свет і чалавека, ён стварыў для яго і прыгожую жонку, стварыў коніка, на якім ездзім, усё гэта і для цябе, чалавеча. Ён стварыў карову, якая дае малако, стварыў сонейка, якое свеціць і грэе, даючы жыццё ўсяму свету, — усё гэта і для цябе чалавеча. Ён стварыў месяц і зоркі, якія так выдатна свецяцца ноччу — усё гэта таксама для чалавека».

Ксёндз гаварыў вельмі добра, але не сказаў усёй праўды. Яшчэ трэба было-б сказаць, што гэтыя абшырныя сенажаці, палі і лясы — не для цябе чалавеча. Гэта толькі для нямногіх прывелігіраваных асоб. Свет сонца, месяца і зорак, а таксама паветра нельга сабе прысвоіць у вялікай колькасці. А ўсё астатняе яны сабе лоўка прысвоілі ў велізарнай частцы.

Раздумваючы, я задаваў сабе такое пытанне — чаму, не гледзячы на ўсе чалавечыя намаганні, жабрацтва і грэх працягваюць існаваць на зямлі? На гэта знайшоў адзін адказ: не намаганнямі адзінак, хоць-бы і самых благародных, будзе ўхілена зло на зямлі, а карэннай зменай грамадскага ладу».

У сваёй кнізе «Зямля ў ярме» польская пісьменніца Ванда Васілеўская дае яркую зарысоўку, як польскія сяляне мала-памалу пачыналі разумець паддлейшую ролю ксяндзоў.

У касцёле адбывалася богаслужэнне. Умелы акцёр у сутане выступаў перад натоўпам як пасрэднік паміж таемнымі нябеснымі сіламі і малячыміся. Урачыста гучалі гукі царкоўнай музыкі. Забітыя і бедныя жанчыны, нізка схіліўшы галаву, шапталі словы прывычных малітваў.

Закончылася абедня. Ксёндз падняўся на драбінцы наверх і паявіўся на кафедры над натоўпам. У сваёй пропаведзі ён запалохваў сялян загробнымі мукамі, тэрарызаваў іх пагрозай цярпенняў. Пасля загаварыў аб даху касцёла, які працякае, угаварваў паставіць новы. Слухалі сяляне і сялянкі і нявольна ўспаміналі аб падзеі з пазаўняга мінулага. Тады сяляне купілі лес і іншыя матэрыялы для рамонту касцёла. Папярэдні ксёндз прадаў лес. Даведаўшыся аб гэтым, вялікім натоўпам з'явіліся сяляне да яго дому і патрабавалі звярнуць украдзенае.

— Выхадзі, бугай! — крычалі сяляне, а ксёндз хутка уцёк у лес.

Напамінанне аб даху выклікала ў многіх слухачоў ухмылку. Затым царкоўны прапаведнік перайшоў да іншага пытання — аб несаванні графскага сада, аб неабходнасці навінавацца памешчыку і не кранаць яго маёмасці.

«На касцёлу прабег шопат, бабы сталі беспакойна аглядвацца, таму што ля дзвярэй, дзе звычайна стаялі мужыкі, пачалося шарканне нагамі і рух. Мужыкі з шумам уходзілі адзін за другім. Ксёндз спахапіўся, пачырванеў, імкнуўся звярнуць на другое — на царства нябеснае...»

Памешчыцкі ўціск, кабала, цемната, залежнасць ад эксплаатататарскіх класаў і незразумелых і грозных сіл прыроды штурхалі сялянскую масу ў касцёлы, але суровая барацьба супроць прыгнятальнікаў крок за крокам, паступова, паказвала сялянству, што духавенства выступае на старану эксплаатататараў. Рэвалюцыйны пратэст прыводзіў да росту антыцаркоўных і антырэлігійных настрояў.

Падпольны комуністычны друк у Польшчы адзначаў, што сярод салдат таксама меліся факты антырэлігійных выступленняў. У 1936 годзе ў газеце «Казарма» былі апублікаваны пісьмы, паказаўшыя варожыя адносіны салдат да ваеннага духавенства. Адзін з салдатаў пісаў:

«У нядзелю нас, як звычайна, пагналі ў касцёл. Некалькі радавых, якім надаела ксяндзоўска-афіцэрская балбатня, без дазволу вышлі з касцёла. Ксёндз заўважыў гэта і запісаў іх імёны. На другі дзень ён настрачыў рапарт камандзіру палка. Гэтыя салдаты былі пасаджаны пад арышт на 14 дзён. Але ўсёроўна, ксяндзам гэта не дапаможа. Цяпер ужо многія гавораць, што не пойдуць у касцёл. Арыштамі нас не запалохаюць».

Другі салдат расказваў, што ў адной воінскай часці адмаўляліся прыняць малітвенікі ад уноў назначанага ксяндза і ў рэзультаце такога выступлення цэлая група салдат была падвергнута рэпрэсіям.

Нямала фактаў антыцаркоўных і антырэлігійных выступленняў адбывалася ў школах. Перадавыя прадстаўнікі польскага настаўніцтва аказвалі супраціўленне папоўскаму мракабессю. Былы настаўнік Свянцянскай польскай школы Фёдар Маркаў выступаў супроць дзейнасці каталіцкіх арганізацый у школе. Як «неблаганадзейны», па настаянню ксяндза быў звольнен з работы, пасля яго арыштавалі, яму прышлося перажыць нямала цяжкіх мінут у канцэнтрацыйным лагеры Бяроза-Картузская. Пасля настаўнік - бязбожнік тры годы і 4 месяцы знаходзіўся ў жудаснай Віленскай турме. Прыход Чырвонай Арміі ў верасні 1939 г. прынёс настаўніку доўгачаканае вызваленне.

Польская пісьменніца Ванда Васілеўская неаднаразова бачыла шкодную дзейнасць духавенства розных рэлігій і яна зразумела неабходнасць барацьбы супроць рэлігіі і яе служыцеляў.

«Пытанні рэлігіі, — піша Ванда Васілеўская, — я закранаю ва ўсіх маіх творах. Гэтыя пытанні займалі многа месца ў жыцці панскай Польшчы, і я, як мастак, не магла іх абысці. Шчупальцы ксяндза пранікалі ў самыя розныя галіны жыцця. Таму я імкнулася паказаць, што царква стаяла папярок шляху працоўных у іх клопатах аб перабудове жыцця». (Газета «Безбожнік» ад 12 снежня 1940 г.).

Лепшыя прадстаўнікі працоўных у панскай Польшчы разаблачалі рэлігію, як опіум народа. Багацейшы матэрыял для ілюстрацыі крытычных адносін мас да рэлігіі дае фальклор — народная творчасць.

Аднак масавы, адкрыты антырэлігійны рух ў буржуазнай Польшчы быў рэдкай з'явай. Памешчыкі, капіталісты, ахраннікі, ксяндзы добра разумелі, што гэты рух ёсць частка рэвалюцыйнай барацьбы і таму абрушвалі на бязбожнікаў самыя суровыя рэпрэсіі. Але ніякія расправы не маглі паралізаваць рэвалюцыйнага прабуджэння і знішчыць крытыку рэлігійнага дурмана.

(Працяг будзе).

*) Працяг. Пачатак у №№ 100(471), 105(476), 106(477), 107(478), 109(480), 114(485).

ШЛЯХ ДА ЗАМОЖНАГА ЖЫЦЦЯ

Было гэта ў верасні 1939 года. Восень навала ўжо аб сабе ведаць. Шлі дажджы, ранічай слаўся туман у нізінах, усё больш жаўцелі лісця на дрэвах. Але выдаваліся яшчэ не па-асенняму пагодлівыя дні — цёплыя, сонечныя.

У адзін з такіх дзён у вёску Більдзейкі прыскакалі першыя чырвоныя разведчыкі. Радушна прынялі іх сяляне. На нерабой расказвалі аб становішчы ў вёсцы і вакол яе. Хутка ў Більдзейкі ўступіла адна з часцей Чырвонай Арміі. Вёска стала навечна свабоднай ад прыгнятальнікаў — польскіх капіталістаў і памешчыкаў.

...Ажыўлена праходзілі тады дні ў Більдзейках. Як і ва ўсіх вызваленых гарадах і вёсках, сяляне цікавіліся сотнямі рознастайных пытанняў. У гутарках з чырвонаармейцамі і камандзірамі яны падрабязна распытвалі аб жыцці ў Савецкім Саюзе, аб Чырвонай Арміі, аб комуністычнай партыі і правадыру ўсіх працоўных таварышу Сталіну. Асабліва многа было пытанняў аб калгасах. Сяляне цікавіліся ўсімі дэталямі калгасных парадкаў, жыццём і бытам калгаснікаў.

Пасля многалікіх гутарак, ужо ў першыя дні савецкай улады ў Більдзейках, стварылася ініцыятыўная група па арганізацыі калгаса. У яе ўвайшлі перадавыя сяляне вёскі з беднякоў і серадпякоў. Пытанне аб стварэнні калгаса абмяркоўвалася ўсю зіму. Доўгімі, зімовымі вечарамі часта збіраліся сяляне. Гутарачы, яны па костачках разбіралі ўсё сваё жыццё, параўноўвалі яго з жыццём калгаснікаў, па- гаспадарску ўзвешвалі ўсе выгады калектыўнай гаспадаркі над індывідуальнай.

...Наступіла вясна 1940 года. Прыбліжаўся пачатак палявых работ. Тады перадавыя сяляне Більдзеек вынеслі сваё цвёрдае рашэнне: 32 бядняцка-серадняцкіх гаспадаркі аб'ядналіся ў сельскагаспадарчую арцель. На першым сваім сходзе яны назвалі яе імем В. М. Молатава.

Дружна ўзяліся за работу маладыя калгаснікі. Вясной арганізавана правялі сяўбу яравых культур. Затым наладзілі дасканалы догляд за пасевамі. Толькі правялі сенакашэнне, як і ўборка хлябоў падаспела. Добра правялі молатаўцы і гэту гарачую пару — убралі ўраджай хутка, без страт. Таксама арганізавана правялі калгаснікі сяўбу азімых і малацьбу.

Многа, упарта папрацавалі молатаўцы ў сваё першае калгаснае лета. І чэсная калектыўная праца не прапала дарэмна, яна прынесла ім багатыя плады. Восенню пры размеркаванні даходаў калгаснікі атрымалі на кожны працадзень па 3,6 кілограма зерна, 13 кілограмаў бульбы, многа другіх прадуктаў. Такой колькасці прадуктаў ніхто з іх не атрымоўваў раней у сваёй аднаасобнай гаспадарцы.

Вось, напрыклад, сям'я калгасніка Матвея Хоміча, якая састаіць з трох працаздольных, выпрацавала ў мінулым годзе 712 працадзён. За сваю працу яна атрымала 2563 кілограмы зерна, 9256 кілограмаў бульбы. А такіх сем'яў у калгасе нямала.

— Цяпер мы маем хлеба столькі, колькі ніколі не мелі,—гавораць калгаснікі. — І для сябе, і для жывёлы хапае. А бульба і лішняя завялася. Можам і прадаць, каму патрэбна.

Калгаснікі дабіліся ў мінулым годзе асабліва вялікіх поспехаў па ўраджайнасці бульбы. На плошчы 19,5 га быў зняты ўраджай бульбы па 200 цэнтнераў з кожнага гектара. За гэта молатаўцы ўдастоіліся высокай часці. Калгас зацверджан удзельнікам Усесаюзнай сельскагаспадарчай выстаўкі 1941 года.

Гэтым ганарацца ўсе калгаснікі, старающа стаханаўскай работай апраўдаць аказанае давер'е, дабіцца ў гэтым годзе яшчэ большага ўраджаю. Веснавая сяўба ў калгасе праходзіць дружна, арганізавана. Поўнасцю вытвараи пасеў зерновых, заканчваецца сяўба бульбы. Сяўба вытварана на добра ўгноенай і апрацаванай глебе, адборным, пратручаным насеннем, пры захаванні ўсіх агратэхнічных правіл.

На палявых работах многія калгаснікі паказваюць узоры стаханаўскіх адносін да працы. На ворыве конным плугам калгаснік Сямён Уставіч узорвае па 0,75 га і больш, замест нормы 0,50 га. Для баранавання ў адзін след устаноўлена норма — тры гектары. Калгасніца Анна Сугак перакрывае гэту норму. Яна паспявае забаранаваць па чатыры гектары ў дзень. Таксама добра працуюць калгаснікі Мірон Жук, Грыгорый Ігнатовіч, калгасніцы Елена Рак, Марыя Уставіч і другія.

Удзяляюць увагу калгаснікі догляду за азімымі пасевамі. Ужо праведзена падкормка іх мінеральнымі ўгнаеннямі. Азімыя добра развіваюцца. Весела зелянее на калгасным полі густое жыта, пайшла ў рост зялёная з бурым адценкам пшаніца.

...Калгас займаецца не толькі паляводствам. Значная ўвага ўдзяляецца развіццю грамадскай жывёлагадоўлі. На малочна-таварнай ферме калгаса 13 кароў, 33 галавы маладняка рознага ўзросту. У гэтым годзе калгаснікі рашылі дабіцца ўдою малака па тысячы літраў па кожную фуражную карову.

Прыняты меры да паляпшэння пароднасці рагатай жывёлы. Калгас набыў вытворніка галандскай пароды. На двару ўжо разгульвае яго патомства — упітаныя, чорныя з белымі плямамі цёлкі. Створаны ў калгасе таксама свінаводчая і аўцагадоўчая фермы.

...За вёскай, на невысокім узгорку, раскінуліся грамадскія пабудовы калгаса. Іх пакуль нямнога — кароўнік на 50 галоў, ды свіран. Але гэта толькі тое, што калгас паспеў пабудаваць за першы год свайго існавання. Ужо састаўлен план будаўніцтва ў гэтым годзе. Аб ім расказвае старшыня калгаса Міхаіл Шалопік.

— У гэтым годзе, — гаворыць ён, — намечана пабудаваць канюшню на 50 коней і яшчэ адзін свіран. Для гэтага ўжо загатоўлены матэрыялы. Калі паспеем, пабудуем свінарнік. Думаю, што справімся з выкананнем плана будаўніцтва. Вось толькі няма ў гэтай справе дастатковага кіраўніцтва з боку райза.

Пройдзе нямнога часу і на прыгорку за сялом узнікне абшырны калгасны двор з усімі неабходнымі пабудовамі.

З вялікім стараннем калгаснікі будуюць сваё новае жыццё, яны імкнуцца зрабіць усё чым лепш, акуратней. Але часта, не маючы дастатковага вопыта, яны не ведаюць, як падыйсці да рашэння таго або іншага пытання, затрудняючага ў правядзенні асобных мерапрыемстваў. Дастатковай жа дапамогі калгаснікі зачастую не атрымоўваюць. Гэта яны даказваюць радам прыкладаў.

— Калгас, — расказвае старшыня тав. Шалопік, — закупіў дастаткова мінеральных угнаенняў. Ёсць і суперфасфат, і селітра, і калійная соль. Але мы не ведаем, як і дзе прымяняць гэтыя ўгнаенні, баімся сапсаваць справу. А аграномаў у нашым калгасе даўно не было. Таварышы з раённых кіраўнікоў таксама рэдка ў нас бываюць. Вось, варымся ў сваім саку, работаем, як ведаем. А калі не так што зробім, тады прыязджаюць і ругаюць.

У калгасе адкрыта хата-чытальня. Загадчыкам яе работае адзін з нашых калгаснікаў. Вопыта ў гэтай справе ён не мае, а дапамогі ад адпаведных органаў не атрымоўвае. У рэзультаце хата-чытальня не задавальняе ўсіх запатрабаванняў калгаснікаў. Яны законна патрабуюць палепшыць работу.

Многае яшчэ трэба зрабіць у калгасе ў справе арганізацыі працы. Неабходна хутчэй прывесці яе ў адпаведнасць з пастановай партыі і ўрада аб дадатковай аплаце працы калгаснікаў. У гэтым калгасу таксама павінны аказаць практычную дапамогу раённыя кіруючыя арганізацыі і ў першую чаргу райзямаддзел.

Калгаснікі, безумоўна, правы ў сваіх патрабаваннях. Яны хочуць працаваць так, каб іх праца прыносіла яшчэ большыя рэзультаты, была эфектыўней сёння, чым учора. У гэтым і павінны дапамагчы ім партыйныя, савецкія і зямельныя органы.

Я. Нілін,

Калгас імені Молатава,
Камянецкага раёна.

СТАХАНАЎСКАЯ БРЫГАДА

Брыгадзірам 3 брыгады трэцяга акалодка трэцяй дыстанцыі пуці Брэст-Літоўскай чыгункі тав. Рагацэвіч працуе не так даўно. Гэта брыгада была самай адстаючай у акалодку. Многа прыйшлося папрацаваць, каб вывесці яе з прарыва.

З першых дзён работы тав. Рагацэвіч навёў чысціню ў сваім аддзяленні, прывёў інструмент у выдатнае становішча, навёў шырокую палітычна-выхаваўчую работу сярод рабочых брыгады. Пастаянныя чыткі газет, гутаркі, шырокае соцыялістычнае спаборніцтва прынеслі свае плады. Непазнавальнай стала брыгада. І калі ў студзені брыгада мела на сваім участку пуці 6 балаў, то зараз справы яе пайшлі зусім інакш.

У перадмайскім соцыялістычным спаборніцтве брыгада ў цэлым і кожны рабочы паасобку поўнасцю выканалі ўзятыя на сябе абавязацельствы. Свой участак пуці брыгада прывяла ў выдатнае становішча і зараз не мае ніводнага бала.

2 мая брыгада ўключылася ў соцыялістычнае спаборніцтва, прысвечанае Дню чыгуначніка. Усе рабочыя абавязаліся замацаваць дасягнутыя поспехі ў рабоце, дабіваючыся новых; перадаючы вопыт сваёй работы, дапамагчы адстаючым брыгадам выйсці ў рады перадавых, змагацца за выдатнае ўтрыманне пуці не толькі ў адной брыгадзе, а ва ўсім акалодку.

Сваімі поспехамі брыгада ва многім абавязана брыгадзіру тав. Рагацэвічу. Больш 22 год працуе ён ужо на чыгунцы. Палюбіў чыгунку, аддае рабоце ўсё сваё ўменне і здольнасці. Ён з'яўляецца адным з актыўнейшых агітатараў у акалодку. Добра засвоіўшы рашэнні XVIII Усесаюзнай партыйнай канферэнцыі, тав. Рагацэвіч праводзіць іх у жыццё ў сваёй штодзённай рабоце.

Е. Перасочка,

інструктар прапаганды палітаддзела другога аддзялення Брэст-Літоўскай чыгункі

У Мінску пачаўся вясенне-летні спартыўны сезон. На футбольным полі 4 дарослых і 4 юнацкіх каманды разыгралі традыцыйны бліц-турнір. На здымку: адзін з момантаў ігры юнацкіх каманд спартыўнага таварыства «Дынама» і рамеснага вучылішча № 3.

Фота І. Шышко. (БЕЛТА).

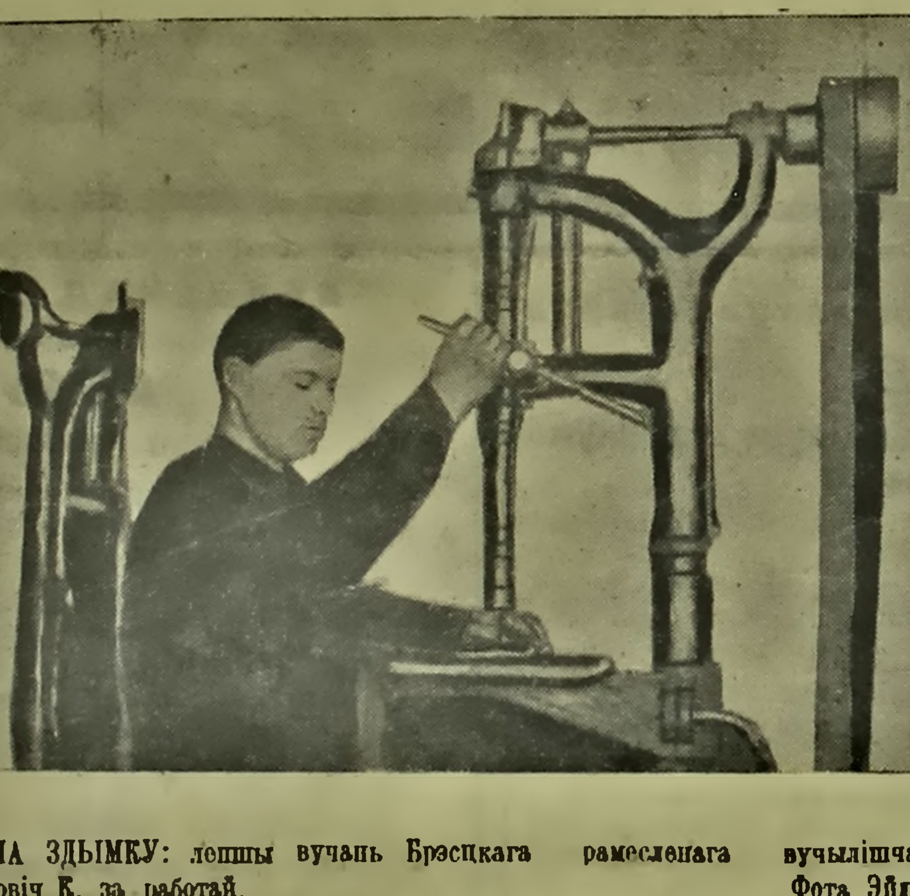

НА ЗДЫМКУ: лепшы вучань Брэсцкага рамеснага вучылішча № 11 Барановіч Е. за работай.

Фота Эйдэльмана.

МАЛАДЫЯ БУДАЎНІКІ

Прайшло пяць месяцаў вучобы ў нашай школе. За гэты час дасягнуты велізарныя поспехі. 50 процантаў усіх вучняў атрымалі выдатныя адзнакі. Гэтыя вучні паказалі сябе сапраўднымі стаханаўцамі на будоўлях, якія рабіла школа на працягу пяці месяцаў.

Сіламі школы пабудавана два вялікіх будынкі ў Чэрняцы для школы фабрычна-заводскага абучэння № 78, сталовая на 300 чалавек і інтэрнат. Маладыя будаўнікі гэту работу закончылі ва ўказаны тэрмін. Асабліва вызначаліся на рабоце вучні пятай групы тав. Ганчарук, Казлоўскі, Хоміч, Цстыга, Мікулік, Саевіч, Ярашэўскі, трэцяй групы — Леўчук, Рубашэўскі, Янчук, чацвертай групы—Баруцкі, Сабалеўскі, Дзенісюк і іншыя.

У школе шырока разгорнута абаронная работа. 160 вучняў здалі нормы на значкі «Гатоў да санітарнай абароны» першай ступені, а зараз рыхтуюцца да здачы норм на значкі ПВХА, ГПА і «Варашылаўскі стралок».

Зараз у школе пачаліся іспыты. Кожны вучань імкнецца здаць іспыты на выдатна і атрымаць атэстат выдатніка. Будучыя будаўнікі з нецярпеннем чакаюць таго дня, калі іх пашлюць на самастойную работу на нашы соцыялістычныя будоўлі і прадпрыемствы.

А. Рабчук,

вучань Белавежскай школы фабрычна-заводскага абучэння.

ПІСЬМЫ Ў РЭДАКЦЫЮ

БЯСПЕЧНЫ УПРАЎДОМ

Наступаюць цёплыя вясеннія дні. На вуліцу, на двор выходзяць дарослыя і дзеці адпачыць, падыхаць свежым вясеннім паветрам.

Упраўляючыя дамамі, дворнікі павінны былі добра падрыхтавацца да вясны, ачысціць ад засмечанасці двары, ямы і г. д. Далёка не так абстаіць справа ў доме № 26 па Маскоўскай вуліцы.

Увосень 1940 года каля дому праводзілі каналізацыю, разабралі тратуар і маставую ва двары, а таксама знялі ступенькі пры ўваходзе ў дом і выхадзе ва двор. Да гэтага часу ўсё гэта прадаўжае бесперадачна валяцца, а ў ямах, якія засталіся пасля правядзення каналізацыі, стаіць вада.

Упраўдома тав. Гінгальда ўсе гэтыя беспарадкі не турбуюць. Не раз ужо яму жыхары дома давалі заўвагі. Гінгальд абяцаў навесці парадак ва двары. Але ён даваў толькі абяцанні, але і па сённяшні дзень яшчэ нічога не зроблена.

Гарадское жыллёвае ўпраўленне павінна прыняць адпаведныя меры да такога бяспечнага ўпраўдома.

Капусцін.

НЯМА УВЯЗКІ З РЭНТГЕНАЎСКІМ КАБІНЕТАМ

Нашы дзеці—школьнікі малодшых класаў рыхтуюцца да першай чаргі паездкі ў дзіцячыя лагеры і санаторыі. Гарадскі аддзел народнай асветы і аховы народнага здароўя праводзяць цяпер работу падбору дзяцей у санаторыі і лагеры. Школьныя ўрачы даюць накіраванні на санітарную станцыю і ў рэнтгенаўскі кабінет для ўстанаўлення стану здароўя.

Асабліва дэталёвы агляд праводзіцца тых дзяцей, якія едуць у Дамачэўскі санаторны лагер.

Добра працуе санітарная станцыя. На другі дзень яна дае рэзультаты праверкі школьнаму ўрачу. Але горш справа пастаўлена з рэнтгенаўскім аглядам. Школьныя ўрачы своечасова не дагаварваюцца з рэнтгенаўскім кабінетам, адрываюць школьнікаў ад вучобы і групамі пасылаюць іх у паліклініку. Урач, маючы запісаўшыхся кліентаў, не прымае дзяцей. І школьнікі дарэмна трацяць час, стоячы ля дзвярэй кабінета.

Горздраву і гарадскому аддзелу народнай асветы патрэбна звярнуць асаблівую ўвагу на арганізацыю работы рэнтгенаўскага кабінета па праверцы здароўя школьнікаў.

Шобін А. М.

БЕСПАРАДКІ У РАЁННАЙ БАЛЬНІЦЫ

У Кляшчэльскай раённай бальніцы многа беспарадкаў. У палаце, дзе ляжаць хворыя, заўсёды брудная падлога, на сценах пыл. Хоць электрычныя лямпачкі вісяць, але свету ніколі не бывае. Санітаркі мыюць падлогу газай, пасля чаго хворым зусім цяжка дыхаць у палаце.

У бальніцы нерэгулярна мяняюць пасцельную бялізну, хоць яе ёсць удастатку. Ручнікі, звычайна, не змяняюць па 15-20 дзён. Абслугоўваючы персанал дрэнна даглядае хворых. Цяжка хворы Андрасюк на працягу 8 дзён не мыўся, бо ніхто не паклапаціўся прынесці ў палату вады. Не змянілі яму за гэты час пасцельнай бялізны.

Хвораму прапануюць пайсці памыцца ў ванне. Гэта, безумоўна, справа не дрэнная. Але, калі хворы заходзіць у ванну бальніцы, то там аказваецца многа бруду.

Здзіўляе, што да такіх беспарадкаў зусім раўнадушна адносіцца загадчык бальніцы тав. Пухнаровіч.

Васіль Власенка.

ПА СЛЯДАХ НАШЫХ ВЫСТУПЛЕННЯЎ

«ПАЛОМКІ І АВАРЫІ»

Пад такім загалоўкам у нашай газеце за 16 красавіка быў змешчан артыкул, у якім указвалася на дрэнную работу трактароў Брэсцкай машына-трактарнай станцыі.

З першых-жа дзён работы ў полі трактары выходзілі са строю з прычыны іх дрэннага рамонту. У калгасе імені Сталіна працавалі два трактары. На другі-ж дзень работы ў аднаго зламаўся пярэдні каток. Пасля рамонту трактар вышаў з чатырма спіцамі замест васьмі.

Брэсцкі райком КП(б)Б прыслаў нам адказ, у якім паведамляе, што прыведзеныя факты ў артыкуле «Паломкі і аварыі» мелі месца ў рабоце трактароў Брэсцкай МТС. Пытанне аб дрэннай рабоце трактарнага парка разгледжана на пасяджэнні райкома і прыняты меры да ўстранення непаладак, якія меліся ў рабоце трактароў.

Праф. Н. ЗУБАЎ

ЭКСПЕДЫЦЫЯ НА ПОЛЮС НЕДАСТУПНАСЦІ

Чалавеку ўласціва імкненне пазнаць усё, што яго акружае, і ў першую чаргу планету, на якой ён жыве. Натуральна таму, што белыя плямы на геаграфічнай карце здаўна прыцягвалі ўвагу чалавецтва, і многа намаганняў і ахвяр было прынесена для таго, каб сцерці іх. Аднак і зараз яшчэ на карце зямнога шара існуе велізарная белая пляма, якая знаходзіцца ў цэнтральнай частцы Паўночнага Ледавітага акіяна.

Доўгі час надзвычайныя цяжкасці, якія стаялі на шляху даследвальніка, і неўдасканаленасць тэхнікі не дазвалялі чалавеку пранікнуць у гэты раён.

У 1893—96 годах адбылася знамянітая экспедыцыя Нансена на караблі «Фрам». Нансен увайшоў у арктычныя ільды ў паўночнай частцы мора Лаптевых і прадрэйфаваў з імі да Грэнландскага мора, зрабіўшы на шляху цэлы рад назіранняў, якія перавярнулі існаваўшыя тады ўяўленні аб Паўночным Ледавітым акіяне.

6 красавіка 1909 года амерыканец Роберт Піры дасягнуў Паўночнага полюса. Але гэта вельмі мала дадало да нашых пазнанняў аб Паўночным Ледавітым акіяне.

Пасля таго, як на нашай зямлі перамог новы, соцыялістычны парадак жыцця і навука пачала служыць народу, даследванне Цэнтральнай Арктыкі набыло не толькі пазнавальны, але і практычны інтарэс. Мы паступова пачалі асвойваць нашы паўночныя акраіны і, у прыватнасці, Вялікі марскі шлях з Атлантычнага ў Ціхі акіян ўздоўж паўночнага ўзбярэжжа Азіі.

У 1932 г. ледакольны параход «Сібіракоў» упершыню ў гісторыі чалавецтва прайшоў у адну навігацыю з Баранцава мора ва Владзівасток. З таго часу па Паўночнаму марскому шляху пачала паспяхова развівацца навігацыя. Там, дзе яшчэ нядаўна толькі зрэдку плавалі адзіночныя даследчыя караблі, пайшлі суправаджаемыя ледаколамі цэлыя караваны гандлёвых суднаў. На ўзбярэжжы Арктыкі выраслі метэаралагічныя станцыі, якія даюць гэтым караванам весткі аб становішчы ільдоў і надвор'і. Шматлікія самалёты, лятаючы над ільдамі, адкрываюць гэтым караванам найбольш лёгкі шлях. Але чым больш разгортваліся плаванні па Паўночнаму марскому шляху, тым станавілася ясней, што нельга вывучаць арктычныя моры, якія знаходзяцца на трасе Паўночнага марскога шляху, не вывучаючы адначасова Цэнтральнай Арктыкі.

Сапраўды, дастаткова глянуць на карту Арктыкі, каб пераканацца, што такія моры, як Карскае, Лаптевых, Усходне-Сібірскае і Чукоцкае, не з'яўляюцца марамі ў поўным сэнсе гэтага слова; яны з'яўляюцца толькі залівамі Цэнтральнага Арктычнага басейна.

Савецкі ўрад, большэвіцкая партыя шырока паставілі перад палярнікамі задачу вывучэння Цэнтральнай Арктыкі і для гэтай мэты ўзброілі іх усімі навейшымі відамі сучаснай тэхнікі. Пры падтрымцы ўсёй краіны была арганізавана знамянітая экспедыцыя папанінцаў і 21 мая 1937 г. яны сышлі з самалёта на дрэйфуючую ільдзіну ля Паўночнага полюса. Тут была адкрыта навуковая станцыя «Паўночны полюс». Папанін, Шыршоў, Фёдараў і Крэнкель за дзевяць месяцаў прадрэйфавалі на гэтай ільдзіне ад Паўночнага полюса амаль да 70 гр. паўночнай шыраты ля ўсходняга ўзбярэжжа Грэнландыі.

Экспедыцыя на Паўночны полюс з'явілася толькі пачаткам арганізаванага наступлення на Цэнтральную Арктыку.

23 кастрычніка 1937 г. пачаўся дрэйф ледакольнага парахода «Седов». Дрэйф працягваўся да 13 студзеня 1940 г. Ён прайшоў некалькі паўночней, але прыблізна па таму-ж шляху, што і дрэйф «Фрама». Назіранні «Седова», як вядома, таксама прынеслі вельмі цікавы рэзультат.

Пасля экспедыцыі Нансена, папанінцаў і «Седова» абследванне велізарнага сектара Арктыкі паміж Грэнландыяй, Паўночным полюсам і Новасібірскімі астравамі можна было ў першым набліжэнні лічыць законченым. Але зне прадзелу гэтага сектара ляжала яшчэ вялікая недаследваная прастора, дзе, праўда, пралятала некалькі паветраных караблёў, але ніякіх назіранняў не было зроблена. Дастаткова ўказаць, што на мерыдыяне Берынгава праліва, паміж 73 гр. 30' паўночнай шыраты і паўночным полюсам, да 1941 г. была вызначана толькі адна глыбіня—5.440 метраў. Земерыў яе ў час пасадкі на лёд лётчык Губерт Вілкінс з дапамогай эхалота.

Натуральна, што ў апошні час увага палярных даследвальнікаў усё часцей і часцей пачала прыкоўвацца да ўсходняга сектара Арктыкі, да раёна, які знаходзіцца на поўнач ад вострава Врангеля. Сюды намерваўся пранікнуць пад ільдамі на падводнай лодцы Губерт Вілкінс.

Раён Арктычнага басейна на поўнач ад вострава Врангеля прадстаўляе для навукі і практыкі выключны інтарэс. Адшукаем на карце Арктыкі пункт, які найбольш удалён ад усіх вядомых да гэтага часу арктычных астравоў і атрымаў назву полюса адноснай недаступнасці. Знаходзіцца ён прыблізна на 83 градусе 40 мінуце паўночнай шыраты і 175 градусе заходняй даўгаты. Зразумела, што дабрацца да полюса недаступнасці значна трудней, чым да Паўночнага полюса: ад зямлі Франца Іосіфа да Паўночнага полюса каля 900 кіламетраў, а ад вострава Врангеля да полюса недаступнасці — каля 1.400 кіламетраў.

І вось 5 сакавіка 1941 г. на выдатна снаражонай машыне «СССР Н-169», якая ўдзельнічала ў экспедыцыі на Паўночны полюс, Чэрэвічны вылецеў з Масквы. З ім былі вопытны лётчык тав. Каміпскі (другі пілот), выдатны палярны штурман Акуратаў, бортрадыст Макараў, бортмеханікі Шэкураў, Барукін і Дурманенка. Для правядзення навуковых назіранняў у экспедыцыю ўвайшлі тры супрацоўнікі Арктычнага інстытута — тт. Лібін, Астрэкін і Чэрнігаўскі.

Спачатку самалёт накіраваўся праз Архангельск да Карскага мора, адсюль падняўся на поўнач да зямлі Франца Іосіфа, затым абагнуў Паўночную Зямлю і спусціўся на поўдзень у вусце ракі Хатангі. Затым абагнуў з поўначы Новасібірскія астравы і прылящеў на востраў Врангеля. З красавіка самалёт Чэрэвічнага апусціўся на ледзяное поле у 81 град. 02 мін. паўночнай шыраты і 180 град. усходняй даўгаты і прабыў тут чатыры з палавінай сутак. Наступны палёт быў зроблен 13 красавіка. Самалёт апусціўся на лёд за 78 град. 30 мін. паўночнай шыраты і 176 град. усходняй даўгаты. Тут самалёт прабыў 3 з палавінай сутак. 22 красавіка Чэрэвічны, вылецеўшы з вострава Врангеля, апусціўся на лёд ля 80 град. паўночнай шыраты і 170 град. заходняй даўгаты. Тут ён прабыў да 28 красавіка.

Не цяжка бачыць, што тры пасадкі самалёта Чэрэвічнага ўтвараюць сабой трохвугольнік, кожны бок якога — каля 200—250 кіламетраў.

Далёка не ўсё, што зроблена экспедыцыяй Чэрэвічнага, зараз вядома, але тое, што мы ўжо ведаем, вельмі выдатна. Дастаткова ўказаць на рэзультаты вымярэння глыбінь. Яны аказаліся на крайняй меры ў два разы меншымі, чым гэта мы меркавалі на падставе вымярэння Вілкінса. Сапраўды, там, дзе чакалі глыбіню ў 5.000 метраў, знайшлі толькі каля 2.500 метраў. Трэба асабліва падкрэсліць важнасць ведання рэльефа дна Цэнтральнага Арктычнага басейна. Пасля работ Нансена, папанінцаў і седоўцаў нашы ўяўленні аб рэжыме Арктычнага басейна такія, што калі-б мы мелі дастаткова падрабязную карту глыбінь Паўночнага Ледавітага акіяна, мы маглі-б досыць верна нарысаваць схему марскіх цячэнняў, размеркавання тэмператур, салёнасці і нават схему руху ільдоў.

Далей аказалася, што цёплыя атлантычныя воды, выяўленыя ў прамежных слоях Арктычнага басейна Нансенам, папанінцамі і седоўцамі, ярка выражаны і ў раёне пасадак экспедыцыі Чэрэвічнага. Вельмі цікава і тое, што ў раёне на поўнач ад вострава Врангеля арктычныя ільды, падпарадкоўваючыся дзеянню ветра, знаходзяцца ў такім-жа беспераппынным руху, як і ільды ў раёне Паўночнага полюса і ў раёне дрэйфа «Седова». Так за першыя тры дні, праведзеныя экспедыцыяй Чэрэвічнага на ільдзіне № 1, гэта ільдзіна прадрэйфавала на поўнач амаль на 50 кіламетраў. За час прабывання на ільдзіне № 3 яе аднесла на поўдзень прыблізна на 40 кіламетраў.

Вельмі цікава, што таўшчыня ільдзіны № 1 раўнялася ўсяго 196 см. Ільды такой таўшчыні, як вядома, ствараюцца за адну зіму ў паўночных частках мораў — Карскага і Лаптевых. Ільдзіна, на якой была створана станцыя «Паўночны полюс», была таўшчынёй звыш 3 метраў.

Якое-ж паходжанне ільдоў у раёне пасадак Чэрэвічнага? На гэта пытанне можна будзе адказаць толькі пасля дасканальнага вывучэння атрыманых вестак.

Вельмі цікавы назіранні над зямным магнетызмам. Магнітнае схіленне аказалася на 5—6 гр. больш меркаваўшагася. Вельмі вялікі практычны інтарэс прадстаўляюць метэаралагічныя назіранні экспедыцыі.

Нарэшце, трэба адзначыць значэнне работ экспедыцыі для прадстаячай арктычнай навігацыі. Абследванне становішча ільдоў праведзена ў такім маштабе, у якім яно ніколі яшчэ да гэтага часу не праводзілася.

Азіраючыся на ўсё тое, што зроблена Чэрэвічным, нельга не ўспомніць усе цяжкасці пасадкі на ільды Цэнтральнай Арктыкі. Такія пасадкі ў нас пачаў рабіць у горле Белага мора выдатны палярны лётчык М. С. Бабушкін. Ён прадоўжыў іх ва ільдах Баранцава мора ў час савецкіх экспедыцый па аказанню дапамогі экспедыцыі Нобіле ў 1928 годзе. У 1937 годзе за час арганізацыі станцыі «Паўночны полюс» у агульнай складанасці было праведзена 13 безаварыйных пасадак на ледзяныя палі Арктыкі. А кожная такая пасадка з'яўляецца вельмі складанай справай. Вага-ж самалёта Чэрэвічнага дасягае 13,5 тоны, і трэба ўладаць незвычайнай вытрымкай, выключнай мужнасцю і велізарным веданнем арктычных ільдоў, каб выбраць падыходзячую ільдзіну. Трэба ж, каб гэта ільдзіна была дастатковай таўшчыні, трэба ўгадаць, што на ёй няма прыкрытых снегам торосаў, якія маглі-б пашкодзіць самалёт пры пасадцы і перашкаджаць благапалучнаму падёму. З гэтага боку экспедыцыя Чэрэвічнага праведзена выдатна.

Цяпер справа за навуковымі работнікамі экспедыцыі тт. Лібіным, Астрэкіным і Чэрнігаўскім. Сабран багацейшы навуковы матэрыял, і можна быць упэўненым, што яны паспяхова справяцца з вельмі важнай, адказнай і цяжкай работай па апрацоўцы гэтага матэрыялу.

ЗА РУБЯЖОМ

Вайна ў Еўропе, Афрыцы і Азіі

(ДЗЕННІК ВАЕННЫХ ДЗЕЯННЯЎ)

На англа-германскім фронце адзначаецца актыўнасць англійскай авіяцыі. Днём 15 мая, перадае агенцтва Рэйтэр, англійскія самалёты прадпрынялі рад атак супроць германскіх гандлёвых суднаў. У ноч на 16 мая галоўным аб'ектам аперацый англійскіх ваенна-паветраных сіл быў Ганновер. Значныя буйнейшых англійскіх бамбардыроўшчыкаў зрабілі налёт на Берлін. Бамбардыроўцы падвергліся, апрача таго, Гамбург, Куксгавен, докі Кале, Булонь і Д'епа, Сен-Назера і Лармана (Францыя). Англійскія самалёты зрабілі таксама налёт на Эймейдэн (Галандыя).

На працягу 15 мая і ў ноч на 16 мая, паведамляецца ў зводцы германскага камандавання, германскія бамбардыроўшчыкі і знішчальнікі атакавалі некалькі англійскіх аэрадромаў. Далейшыя атакі германскай авіяцыі былі накіраваны супроць гарадоў Шатландыі і Паўночнай Англіі.

* * *

Дзеянні германа-італьянскай авіяцыі супроць апорных пунктаў англічан, размешчаных у Міжземным моры, набываюць усё больш жорсткі характар. Асноўны ўдар германа-італьянскіх паветраных сіл накіроўваецца супроць Мальты, Крыта і Кіпра — галоўнейшых англійскіх баз ва ўсходняй частцы Міжземнага мора. У зводцы германскага камандавання ўказваецца, што германскія самалёты, зрабіўшы налёт на востраў Мальта, бамбардавалі аэрадром Лука. Бамбардыроўцы падвергся таксама востраў Крыт. Італьянскія самалёты, гаворыцца ў зводцы італьянскага камандавання, бамбардавалі востраў Кіпр. Англійская авіяцыя, адзначаецца ў камюніке англійскага камандавання, бамбардавала аэрадромы на Дадэканескіх астравах. Налёт быў зроблен таксама на Бенгазі, адзначаны прамыя пападанні бомб у чыгуначнае палатно.

У Паўночнай Афрыцы найбольш жорсткія бай адбываліся ля Солума, на лівійска-егіпецкай граніцы. У зводцы германскага камандавання ўказваецца, што буйныя часці англічан пры падтрымцы танкаў прадпрынялі наступленне на форт Капуцо і Солум.

Частка англійскіх войск, гаворыцца далей у зводцы, уступіла ў Солум. Агенцтва Рэйтэр перадае, што англійскія часці, якія аперыруюць у раёне Тобрука і Солума, прадаўжаюць наступленне. Бравуючыся становішча на паўночна-афрыканскім фронце, агенцтва Рэйтэр піша, што ў Лівіі канцэнтрыруюцца германа-італьянскія войскі, як відаць, з мэтай наступлення на Егіпет. Цяперашняе становішча ў Лівіі напамінае сабой абстаноўку, якая была там перад тым, як італьянскія войскі перайшлі егіпецкую граніцу летам мінулага года. Побач з гэтым, падкрэслівае далей агенцтва, неабходна адзначыць істотныя адрозненні ў абстаноўцы ў параўнанні з мінулым годам. У той час Італія мела тут вялікую, добра ўзброеную армію. На абшырнай тэрыторыі Лівіі былі створаны велізарныя ваенныя склады і вялікія запасы гаручага. Порты на лівійскім узбярэжжы былі ў непараўнальна лепшым стане, чым цяпер, пасля бамбардыровак. Апрача таго, перад праціўнікам не стаяла пагроза ўдару з фланга, якая цяпер магчыма з Тобрука.

* * *

Ва Ўсходняй Афрыцы, у Абісініі, згодна зводкі італьянскага камандавання, прадаўжаюцца жорсткія атакі англічан на італьянскія пазіцыі ў сектары Амбо-Алагі. Паўднёва-афрыканскія войскі, гаворыцца ў камюніке англійскага камандавання на Бліжнім Усходзе, дзейнічаючы сумесна з абісінскімі партызанамі, занялі некалькі новых пазіцый, якія прыкрываюць Амбо-Алагі.

У паўднёвых раёнах Абісініі актыўных дзеянняў не было.

Англійская авіяцыя, указваецца ў камюніке камандавання англійскіх паветраных сіл на Бліжнім Усходзе, падвергла бамбардыроўцы форт Мендзі (Усходняя Абісінія) і абстраляла з кулямётаў пазіцыі і скапленні італьянскіх войск у Шашамане.

* * *

У Іраку, згодна камюніке англійскага камандавання на Бліжнім Усходзе, у раёнах Басры і Хабаніі ўсё спакойна. У сучасны момант, гаворыцца далей у камюніке, у Ірак перакінута некаторая колькасць германскіх самалётаў.

У камюніке камандавання англійскіх паветраных сіл на Бліжнім Усходзе адзначаецца, што англійская авіяцыя, дзеючая ў Іраку, прадаўжае атакаваць пазіцыі іракскіх войск, аэрадромы, чыгункі і аўтатранспарт. Бамбардыроўцы падвергліся Амара, Рашыд, Масул і чыгунка недалёка ад Багдада.

Акрамя таго, згодна камюніке іракскага камандавання, англійская авіяцыя зноў падвергла бамбардыроўцы Багдад.

16 мая. (ТАСС).

У чаканні работы ў Нью-Йорку. Фотахроніка ТАСС.

Вайна ў Кітаі

(Агляд з 9 па 16 мая).

У Паўночным Кітаі за апошні час вялікія ваенныя аперацыі разгарнуліся ў паўднёвай частцы правінцыі Шаньсі і паўночна-заходняй частцы правінцыі Хавань. Японскае камандаванне, сканцэнтраваўшы ў гэтым раёне вялікія сілы колькасцю звыш шасці дывізій, прадпрыняла наступленне на пазіцыі кітайскіх войск у раёне Чжунцяошаньскіх гор. Японскае камандаванне паставіла задачу ачысціць указаны раён і выйсці на паўночны бераг ракі Хуанхэ ў раёне Юальцюя з мэтай аўладаць паяўнымі ў гэтым раёне пераправамі праз раку. 7 мая японскія войскі пачалі наступленне адначасова ў некалькіх напрамках. Калоны японскіх войск наступалі на Піплу, Сясянь, Цюйво, Ічэн, Цышуй і Венсян. Наступленне падтрымлівалася дзеяннямі авіяцыі. Найбольш жорсткія бai разгарнуліся ў раёне Ічэна, Цзянсяня, Сясяня і Піплу. На асобных участках фронта японскія войскі ўжывалі атручваючыя вяшчэствы. Асноўны ўдар быў накіраван на Юальцюй. Наступаўшая ў гэтым напрамку японская калона заняла Юальцюй і вышла к берагу Хуанхэ, раздзяліўшы кітайскія войскі на дзве групы, якія прадаўжаюць аказваць супраціўленне японцам ва ўсіх напрамках.

У Цэнтральным Кітаі вялікія ваенныя аперацыі разгарнуліся ў правінцыі Хубэй і на ўсходнім узбярэжжы — у правінцыі Чжэцзян.

У правінцыі Хубэй японскія войскі, як заяўляюць прадстаўнікі японскага камандавання, з мэтай прадухіліць рыхтуючаеся наступленне кітайскіх войск прадпрынялі наступленне на шырокім фронце ад Ічана, у цэнтральнай частцы правінцыі, да Субсяня, у паўночна-ўсходняй частцы правінцыі, агульнай працяжнасцю да 400 клм.

У правінцыі Чжэцзян жорсткія бai за прайшоўшы тыдзень разгарнуліся ў раёне на поўдзень ад станцыі Чжунцзі, на Чжэцзян-Цзянсійскай чыгунцы. Атрымаўшы вялікія падмацаванні, японскія войскі спынілі прасоўванне кітайскіх войск і перайшлі ў наступленне. За апошнія дні японцы прасунуліся на 40—50 клм. ад станцыі Чжунцзі.

У Паўднёвым Кітаі японскія войскі прадпрынялі наступленне ў раёне на ўсход ад Кантона. Сканцэнтраваўшы войскі колькасцю да 10 тыс. чалавек у раёне Цзенчэн — Шылун, японцы прадпрынялі наступленне ўздоўж шасейнай дарогі на ўсход у напрамку на горад Бола.

16 мая. (ТАСС).

УВЯДЗЕННЕ ХАРЧОВЫХ КАРТАЧАК У БУХАРЭСЦЕ

БУХАРЭСТ, 16 мая. (ТАСС). Газета «Сара» публікуе афіцыяльнае камюніке дзяржаўнага субсакратарыята снабжэння аб увядзенні картачнай сістэмы на цукар, мяса, муку, хлеб і сланечнікавае масла для насельніцтва Бухарэста і яго прадмесцяў. Сям'я да 5 чалавек атрымлівае адну карточку. Сям'я, якая складаецца з 6 і больш чалавек, атрымлівае 2 карточкі.

ЗАЯВА РУЗВЕЛЬТА

НЬЮ-ЙОРК, 16 мая. (ТАСС). Згодна паведамлення вашынгтонскага карэспандэнта агенцтва Асошыэйтэд Прэс, прэзідэнт ЗША Рузвельт зрабіў учора заяву аб палітыцы ЗША ў адносінах Францыі. Ён адзначыў, што гэта палітыка базіруецца на ўмовах перамір'я паміж Германіяй і Францыяй. Глава французскай дзяржавы, заявіў Рузвельт, запэўніў нас ад імені свайго ўрада ў тым, што ён не намеран згаджацца на якоеб-та ні было супрацоўніцтва з Германіяй, якое выходзіць за граніцы ўмоў перамір'я.

«Народ ЗША, — прадаўжаў Рузвельт, — паўрад ці можа паверыць таму, што цяперашні французскі ўрад дазволіць схіліць сябе на план заключэння добраахвольнага саюза — тайнага або яўнага, які, відавочна, выдаў-бы Францыю і яе каланіяльную імперыю, у тым ліку афрыканскія калоніі Францыі і іх атлантычнае ўзбярэжжа, што стварыла-б пагрозу міру і бяспечнасці Заходняга паўшар'я».

Гэта заява Рузвельта трансліравалася на Францыю.

ЗАЯВА НАМЕСНІКА МАРСКОГА МІНІСТРА ЗША

НЬЮ-ЙОРК, 16 мая. (ТАСС). Па звестках газеты «Нью-Йорк таймс», добра інфармаваныя асобы паведамляюць, што намеснік марскога міністра ЗША Форэстол, які нядаўна вярнуўся з Англіі, 13 мая інфармаваў Рузвельта аб тым, што англічане больш за ўсё адчуваюць патрэбу ў цяжкіх бамбардыроўшчыках для ахраны свайго суднаходства, у цяжкіх танках для абароны Англіі ў выпадку спробы германскага ўтаржэння, а таксама ў дадатковай колькасці суднаў. Па думцы добра інфармаваных асоб, англічане могуць ухіліць небяспеку, якая пагражае з боку германскіх падводных лодак і рэйдэраў, аперыруючых у Атлантыцы, калі яны ў бліжэйшы час атрымаюць каля 200 цяжкіх амерыканскіх бамбардыроўшчыкаў, якія валодаюць дальнасцю палёту ў 3 тысячы міль. У гэтых кругах мяркуюць таксама, што ЗША могуць да канца лета паслаць у Англію не менш 200 такіх бамбардыроўшчыкаў.

СТАНОВІШЧА НА ЛІВІЙСКА-ЕГІПЕЦКІМ ФРОНЦЕ

ЛОНДАН, 16 мая. (ТАСС). Як паведамляе агенцтва Рэйтэр, у лонданскіх аўтарытэтных кругах указваюць, што ў Лівіі канцэнтрыруюцца германа-італьянскія войскі, як відаць, з мэтаю наступлення на Егіпет.

Цяпер асноўныя сілы праціўніка прыкрываюцца перадавымі часцямі, якія няспынна праводзяць рэкагнасціроўку. Англійскія войскі скарыстоўваюць усякі выпадак для ўступлення ў бой і нанясення ўдару перадавым сілам непрыяцеля да прыбыцця яго асноўных рэзерваў. Побач з гэтым, падкрэслівае агенцтва, неабходна адзначыць істотныя розніцы ў абстаноўцы ў параўнанні з мінулым годам, калі італьянскія войскі перайшлі егіпецкую граніцу. У той час Італія мела тут вялікую, добра ўзброеную армію. На абшырнай тэрыторыі Лівіі былі створаны велізарныя ваенныя склады. Праціўнік тады меў у вялікай колькасці ўсе віды транспарта і буйныя запасы гаручага.

КАМЮНІКЕ КАМАНДАВАННЯ АНГЛІЙСКІХ СІЛ НА БЛІЖНІМ УСХОДЗЕ

ЛОНДАН, 16 мая. (ТАСС). Агенцтва Рэйтэр перадае з Каіра камюніке камандавання англійскіх сіл на Бліжнім Усходзе, у якім гаворыцца, што англійскія войскі ў выніку паспяховай аперацыі ўчора занялі Солум і Умм Мусаід (на егіпецка-лівійскай граніцы). Пры гэтым непрыяцель панёс сур'ёзныя страты, узяты ў палон германскія салдаты.

У Абісініі, не гледзячы на моцныя дажджы, імперскія войскі зноў прасунуліся ў напрамку Амба-Алагі. У паўднёвых раёнах Абісініі англійскія часці занялі важны пост Шашаман (паблізу возера Шала), захапіўшы некаторую колькасць салдат у палон.

СЕНАТ ЗША АДОБРЫЎ ЗАКОНАПРАЕКТ АБ КАНФІСКАЦЫІ ЗАМЕЖНЫХ ПАРАХОДАЎ

НЬЮ-ЙОРК, 16 мая. (ТАСС). Паводле паведамлення агенцтва Асошыэйтэд Прэс, сенат большасцю 59 галасоў супроць 20 адобрыў законапраект, які дае прэзідэнту права канфіскаваць замежныя параходы, якія знаходзяцца ў амерыканскіх портах. Большасцю 43 галасоў супроць 38 сенат адхіліў прапанову забараніць прэзідэнту перадаваць канфіскаваныя судны адной ваюючай краіны другой. Гэты законапраект датычыць звыш 80 замежных суднаў, у тым ліку 28 італьянскіх і 2 германскіх. Нядаўна аналагічны законапраект быў адобран палатай прадстаўнікоў.

Адказны рэдактар Г. Т. МІНЧУКОЎ.

БЕЛАСТОЦКІ ДЗЯРЖАЎНЫ ПЕДАГАГІЧНЫ ІНСТЫТУТ

аб'яўляе набор студэнтаў

на 1941/42 вучэбны год.

На наступныя факультэты:

І. Факультэт мовы і літаратуры (беларускае, рускае і польскае аддзяленні) рыхтуе выкладчыкаў па беларускай, рускай і польскай мовах і літаратуры для сярэдніх школ, педвучылішчаў і тэхнікумаў.

Паступаючыя падвяргаюцца ўступным экзаменам па:

а) беларускай мове і літаратуры, б) рускай мове і літаратуры, в) гісторыі народаў СССР, г) геаграфіі, д) па адной з замежных моў (нямецкай, французскай, англійскай па выбару).

II. Факультэт замежных моў — мае нямецкае і французскае аддзяленні — рыхтуе выкладчыкаў па нямецкай і французскай мовах для сярэдняй школы, педвучылішчаў і тэхнікумаў. Паступаючыя на факультэт замежных моў падвяргаюцца ўступным экзаменам па тых-жа прадметах, што і на факультэт мовы і літаратуры.

III. Фізіка-матэматычны факультэт—мае беларускае і польскае аддзяленні, рыхтуе выкладчыкаў матэматыкі і фізікі для сярэдніх школ, педвучылішчаў і тэхнікумаў.

Паступаючыя падвяргаюцца ўступным экзаменам па:

а) матэматыцы, б) фізіцы, в) хіміі, г) па рускай і беларускай мовах.

Увага: на польскіх аддзяленнях замест іспытаў па беларускай мове, здаюцца іспыты па польскай мове (вусна і пісьмова).

Тэрмін навучання ў Інстытуце 4 годы.

У Педагагічны Інстытут прымаюцца асобы, маючыя закончаную сярэднюю асвету ва ўзросце ад 17 да 35 гадоў.

Прыём заяў аб залічэнні ў Інстытут з 20 чэрвеня па 1 жніўня 1941 г.

Прыёмныя іспыты з 1 па 20 жніўня 1941 г.

Паступаючыя ў Інстытут падаюць заявы на імя дырэктара з прыкладаннем наступных дакументаў: 1) падрабязнай аўтабіяграфіі, атэстата аб сканчэнні сярэдняй школы (у арыгінале), 3-х фотакартак (без галаўнога ўбора), даведкі аб стане здароўя, даведкі з месца работы самога альбо бацькоў, даведка аб адносінах да вайсковай службы (для ваеннаабавязаных). Пашпарт прад'яўляецца асабіста.

У заяве трэба ўказаць, на які факультэт паступае і дакладны адрас паступаючага.

На ўступныя экзамены з'яўляцца па выкліку. У час экзаменаў паступаючыя забяспечваюцца інтэрнатам.

Залічаныя ў Інстытут забяспечваюцца інтэрнатам альбо выплачваюцца кватэрныя (члены сям'і інтэрнатам не забяспечваюцца).

На завочнае аддзяленне ўмовы іспытаў аднолькавыя, што і на стацыянар (апрача іспытаў па замежнай мове.)

Прымаюцца асобы, маючыя закончаную сярэднюю асвету без абмежавання ўзросту. Пераважнае права пры залічэнні на завочнае навучанне прадастаўляецца настаўнікам 5—10 класаў НСШ і СШ.

Прыём заяў на завочнае аддзяленне па 25 чэрвеня 1941 г.; прыёмныя іспыты з 1 ліпеня 1941 г. Для залічаных установачная сесія па 15 ліпеня г.г.

Заявы з прыкладаннем: падрабязнай аўтабіяграфіі, атэстата аб сканчэнні сярэдняй школы (у арыгінале альбо натарыяльнай копіі, з даведкай РайАНА аб тым, што арыгінал захоўваецца ў РайАНА), 3-х фотакартак, даведкі з месца работы (скончыўшыя 1-год. курсы падрыхтоўкі настаўнікаў прадстаўляюць яшчэ дакумент аб сканчэнні курсаў).

АДРАС: гор. БЕЛАСТОК, Чырвонаармейская № 63 — ПЕДІНСТЫТУТ.

ДЫРЭКЦЫЯ.

Брэсцкі тэхнікум чыгуначнага транспарта

АБ'ЯЎЛЯЕ

асенні прыём навучаючыхся на 1-шы курс тэхнікума па спецыяльнасцях:

1) пуцявая гаспадарка,
2) рух і грузавая работа,
3) сігналізацыя, цэнтралізацыя і блакіроўка.

У тэхнікум прыймаюцца грамадзяне СССР абодвух полаў ва ўзросце ад 15 да 30 год, якія скончылі 7 класаў сярэдняй школы. Дапускаюцца асобы, не маючыя дакументаў аб сканчэнні школы, але валодаючыя адпаведнымі ведамі.

Усе паступаючыя на 1-шы курс тэхнікума падвяргаюцца прыёмным іспытам па канстытуцыі СССР, матэматыцы, фізіцы і рускай мове ў аб'ёме праграм няпоўнай сярэдняй школы. Выдатнікі прыймаюцца без іспытаў.

Адкрыт таксама прыём заяў на старшыя курсы тэхнікума ад асоб, якія маюць падрыхтоўку ў аб'ёме таго, або іншага курса тэхнікума.

Заявы аб паступленні на першы курс тэхнікума і на старшыя курсы падаюцца на імя начальніка тэхнікума, асабіста або па пошце заказным пісьмом з прыкладаннем:

а) падрабязнай аўтабіяграфіі, б) пасведчання аб нараджэнні, в) пасведчання аб адукацыі, г) трох фотаграфічных картачак і д) паштовых марак на 60 капеек.

Асобы, залічаныя ў тэхнікум і вытрымаўшыя на выдатна іспыты, забяспечваюцца стыпендыяй (пры выдатных поспехах), чыгуначнымі білетамі, іншагароднія забяспечваюцца інтэрнатам.

Прыём заяў з 10 мая па 10 жніўня 1941 года.
Прыёмныя іспыты з 13 па 23 жніўня 1941 года.
Пачатак заняткаў 1-га верасня 1941 года.

Адрас: **Брэст, Пушкінская вуліца дом № 55.**

ТЭХНІКУМ ЧЫГУНАЧНАГА ТРАНСПАРТА.

Пінскае аддзяленне „ГАЛОЎКІНОПРАКАТ"

Выпускае на экраны кінотэатраў горада Брэста і вобласці новы мастацкі гістарычны фільм

Первопечатник ИВАН ФЕДОРОВ

Рэжысёр—Г. Леўкоеў. Апературар—І. Гарчылін. Мастак — заслужаны дзеяч мастацтва — І. Шпінель. Кампазітар — І. Іваноў-Радкевіч. Гукааператар—Ф. Ілюшэнка.

У РОЛЯХ:

Першы друкар Іван Фёдараў — заслужаны артыст РСФСР, ордэнаносец Н. Дарохін.
Цар Іван Грозны — артыст П. Шпрынгфельд.
Пётр Цімафееў — арт. В. Сапаеў.
Мітрапаліт Філіп (Колычаў) — арт. С. Днепроў.
Баярын Варцанеў — арт. Белаў.
Малюта Скуратаў — арт. М. Дзяржавін.
Манах Іона — арт. В. Новікаў.
Князь Старыцкі — заслужаны артыст РСФСР А. Хахлоў.

Вытворчасць кінастудыі „САЮЗДЗЕТФІЛЬМ".

АБЛАСНАЯ АЎТА-МОТА ШКОЛА

пры камітэце па справах фізкультуры і спорта

АБ'ЯЎЛЯЕ ПРЫЁМ

у школу па падрыхтоўцы шофераў III-класа.

Тэрмін навучання абоіга пола з адрывам ад вытворчасці 3 месяцы. Кошт абучэння 450 руб.

Паступаючыя ў аўташколу павінны мець не менш 18 год і адукацыю не ніжэй 4-х класаў і прадставіць наступныя дакументы:

Аўтабіяграфію, даведку з места работы, або даведку з сельсовета, 6 фотакартак, апрача гэтага трэба прайсці медкамісію ў гор. Брэсце.

Інтэрнатам школа не забяспечвае.

Паступаючыя павінны з'явіцца з указанымі дакументамі.

Прыём заяў да 25-га мая 1941 года.

Звяртацца па адрасу **гор. Брэст, Праспект 17 верасня 21.**

Аружэйная майстэрня Брэсцкага аддзялення „Дынама"

прымае ў рамонт

паляўнічыя ружжы ўсіх сістэм, нарэзныя ружжы, патэфоны, землямерныя апараты, арыфмометры і медыцынскія інструменты.

Адрас майстэрні: г. Брэст, Савецкая 113.

СЁННЯ Ў КІНОТЭАТРАХ

Кінотэатр 1 МАЯ	Кінотэатр „КІМ"
Першы друкар Іван Фёдараў	РАЗГРОМ ЮДЗЕНІЧА
Пачатак сеансаў 6, 7.45, 9.30, 11.15	Пачатак сеансаў 5, 6.30, 8, 9.30, 11

Зубапратэзнае аддзяленне зубаўрачэбнай палiклінікі гор. Брэста даводзіць да ведама ўсіх працоўных, што **ПРЫЁМ ПАЦЫЕНТАЎ** праводзіцца таксама акрамя агульнаўстаноўленых дзён і ў **НЯДЗЕЛЮ** з 9 па 14.30 г. Заказы выконваюцца ў тэрміновым парадку.

Даводзіцца да ведама **арганізацый, дзіцячых ясляў, бальніц,** што ў арцелі **„Чырвоны металіст"** маюцца для продажу **ДЗІЦЯЧЫЯ ФАСОННЫЯ ЛОЖКІ** з поўнацэннага матэрыяла, фарбаваныя.

З прапановамі звяртацца па адрасу г. Брэст, вул. Перэца 10.

Арцелі „Чырвоны металіст" **ПАТРАБУЕЦЦА галоўны бухгалтар.**

З прапановамі звяртацца па адрасу: г. Брэст, вуліца Перэца 10, штодзённа з 9 да 17 гадзін.

Пададдзел знешняга ўпарадкавання Брэсцкага Гаркамгаса просіць **родзічаў пахаваных** на бульвары вуліцы Міцкевіча, каля вуліцы Камсамольскай, з'явіцца ў Гаркамгас па пытанню пераносу пахаваных з бульвара на могілкі.

Тыраж 16000 Адрас рэдакцыі: Брэст, вугал Савецкай і Пушкінскай № 15/26 (2-гі паверх). Тэлефоны: адказнага рэдактара — 1-17, нам. адказнага рэдактара — 7-56, адказнага сакратара і аддзела пісем — 616. аддзелы: эканамічны, партыйны і прапаганды — 1-23 і начная рэдакцыя — 7-11. Друкарня ім. Варашылава. УД—1066